

Jon Fosse

PUNCA na ZOFF

V sredici
besedilo
drame

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Gledališki trg 5

3000 Celje

Tina Kosi, upravnica

Borut Smrekar, pomočnik upravnice

Tatjana Doma, dramaturginja

Miran Pilko, tehnični vodja

Jerneja Volfand, vodja programa in
propagande

Barbara Klemenčič, referentka za stike z
javnostjo in pospeševanje prodaje

Telefon +386 (0)3 426 42 14

Faks +386 (0)3 426 42 20

Urška Zimšek, blagajničarka

Telefon +386 (0)3 426 42 08

(Blagajna je odprta vsak delavnik
od 9.00 do 12.00 in uro pred predstavo.)

Tajništvo

Telefon +386 (0)3 426 42 02

Faks +386 (0)3 426 42 20

Centrala +386 (0)3 426 42 00

E-naslov: tajnistvo@slg-ce.si

Spletna stran: <http://www2.arnes.si/slg-ce/>

Ustanovitelj SLG Celje je

Mestna občina Celje.

Program gledališča finančno omogoča
Ministrstvo za kulturo.

SVET SLG CELJE

Miran Gracer, Drago Kastelic (predsednik),

Zdenko Podlesnik, Miroslav Terbovc, Aleš

Vrečko

ČLANI STROKOVNEGA SVETA SLG CELJE

David Čeh, Slavko Deržek, Marijana

Kolenko, Tomaž Krajnc, Rastko Krošl

(predsednik), Robert Vodušek

Jon Fosse

PUNCA na ZOFI

(Jenta i sofaen)

Drama

Prva slovenska uprizoritev

PREVAJALEC Darko Čuden

REŽISERKA Tijana Zinajić

DRAMATURGINJA Tatjana Doma

SCENOGRAFINJA IN KOSTUMOGRAFINJA Jasna Vastl

SKLADATELJ Tomaž Grom

KOREOGRAF Brane Potočan

OBLIKOVALEC LUČI Igor Remeta

AVTOR FOTOGRAFIJ Jasmin Talundžić

LEKTORICA Barbara Damjan

AVTORICA GLEDALIŠKO-LIKOVNEGA

PERFORMANSA Ženska

IGRALCI

ŽENSKA Jagoda

PUNCA Minca Lorenci

MOŠKI Mario Šelih

MATI Barbara Vidovič

SESTRA Nina Ivanišin k. g.

ŠTRIC Aljoša Koltak

STAREJŠA SESTRA Lučka Počkaj

STARI OČE Miro Podjed

OČE Kristijan Guček

Premiera 30. novembra 2007

 NORLA

Prevod dramskega
teksta *Punca na Zofi*
je bil objavljen s
finančno podporo
NORLA-a.

VODJA PREDSTAVE Zvezdana Štraki Kroflič · ŠEPETALKA
Jasna Prebil · REKVIZITER Emil Panič · LUČNI MOJSTER
Mitja Ščuka · TONSKI MOJSTER Drago Radaković ·
DEŽURNI TEHNIKE Svetislav Prodanović · ŠIVILJE Zdenka
Anderlič, Dragica Gorišek, Marija Žibert, Ivica Vodovnik
· FRIZERKI Maja Zavec, Marjana Sumrak · GARDEROBERKI
Melita Trojar, Mojca Panič · ODRSKI MOJSTER Brane Pilko
· TEHNIČNI VODJA Miran Pilko · UPRAVNICA Tina Kosi

Minca Lorenci,
Lučka Počkaj

NORVEŽAN JON FOSSE (1959) je romanopisec, lirični pesnik in dramatik. Dokler ga leta 1992 niso povabili k sodelovanju z gledališčem, je pisal le poezijo in prozo, od takrat pa se posveča predvsem pisanju dram. Njegov dramski prvenec *In midva nikdar ne bova se ločila* (*Og aldri skal vi skiljast*) je bil uprizorjen v režiji norveškega režiserja Kaija Johnsen leta 1994. Johnsenovi uprizoritvi Fossejevih dram *In midva nikdar ne bova se ločila* in kasneje še *Nekdo bo prišel* (*Nokon kjem til å komme*) sta avtorju prinesli izjemen odziv kritikov, ki so ga razglasili za novega Ibsena. Vsekakor se Fosse zdi bližje Beckettu, predvsem zaradi situacijske kompozicije zgodbe in minimalističnega, repetitivnega jezika.

Je eden najbolj provokativnih, razvpitih in največkrat uprizarjanih sodobnih evropskih avtorjev. Zelo hitro je dosegel tudi mednarodni sloves, sploh ko je že upokojeni Claude Regy, legendarni francoski režiser Pinterjevih dram, prekinil svojo upokojitev

in zrežiral njegovo dramo *Nekdo bo prišel* (1996). Revija Le Monde mu je prilepila vzdevek »Beckett 21. stoletja«, njegove drame so bile uprizorjene na večjih evropskih odrih, na Japonskem, v Avstraliji, Čilu in Združenih državah Amerike ter bile prevedene v več kot 40 jezikov. Norveška nacionalna televizija (NRK) ga je označila za »največji norveški kulturni izvozni artikel«, revija Theater Heute pa ga je proglasila za najboljšega tujega avtorja. V letih 1999-2002 je bil uprizorjen na 40 odrih po vsej Evropi.

Na slovenskih odrih smo lahko že videli Fossejevi drami *Noč poje pesmi svoje* v režiji Hallmarja Sigurdssona (SNG Drama Ljubljana, sezona 2002/2003) in *Jesenski sen* v režiji Eduarda Milerja (Drama SNG Maribor, sezona 2003/2004).

DRAMSKA BESEDILA

- Og aldri skal vi skiljast (*In midva nikdar ne bova se ločila*) 1994
- Namnet (*Ime*) 1995
- Nokon kjem til å komme (*Nekdo bo prišel*) 1996

- Barnet (*Otrok*) 1996
- Mor og barn (*Mati in otrok*) 1997
- Sonen (*Sin*) 1997
- Natta syng sine songar (*Noč poje pesmi svoje*) 1997
- Gitarmannen (*Kitarist*) Monolog 1998
- Ein sommars dag (*Poletni dan*) 1999
- Draum om hausten (*Jesenski sen*) 1999
- Medan lyset går ned og alt blir svart (*Ko luč ugasne in se stemni*) 1999
- Sov du vesle barnet mitt (*Spi, otroček moj*) 2000
- Besøk (*Obisk*) 2000
- Vinter (*Zima*) 2000
- Ettermiddag (*Popoldne*) 2000
- Vakkert (*Lepo*) 2001
- Dødsvariasjonar (*Variacije smrti*) 2001
- Jenta i sofaen (*Punca na zofi*) 2002
- Lilla (*Lila*) 2003
- Suzannah 2004
- Dei døde hundane (*Mrtvi psi*) 2004
- Sa ka la 2004
- Varmt (*Toplo*) 2005
- Svevn (*Spi*) 2005
- Rambuku 2006
- Skuggar (*Sence*) 2006
- Eg er vinden (*Jaz sem veter*) 2007

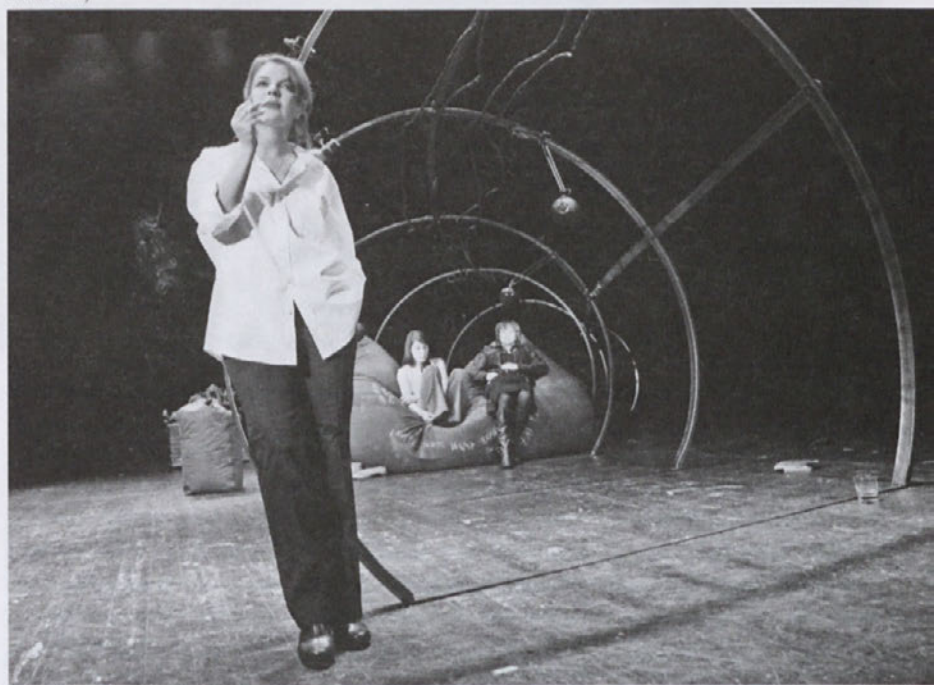
Krstna uprizoritev *Punce na zofi* (*Jenta i sofaen*) je bila na edinburškem festivalu 12. avgusta 2002 v koprodukciji Edinburgh International Festival in Schaubühne am Lehniner Platz Berlin v režiji Thomasa Ostermeierja in v prevodu škotskega dramatika Davida Harrowerja.

Gledališče Traverse Theatre je Jonu Fosseju naročilo igro v norveščini in ga povezalo z dramatikom Davidom Harrowerjem, ki naj bi tekst prevedel v angleščino. Tako naj bi nastal angleško-škotski gledališki prevod, katerega cilj je bil okrepiti bistvena elementa Fossejevega dramskega jezika – ritem in muzikaličnost. Jon Fosse je v gledališki list ob krstni uprizoritvi *Punce na zofi* zapisal: »Gledališče je vedno za vas ... Gre za poslušanje.«

Tako kot pri večini Fossejevih dramskih besedil, lahko dogajanje v njegovi drami *Punca na zofi* povzamemo z nekaj besedami: ženska poskuša naslikati svoj portret in se spominja svoje preteklosti. To je v resnici celotno dogajanje v drami, ki jo usodno zaznamuje dogodek iz preteklosti: večno odsotni oče se nepričakovano vrne domov, najde svojo ženo v bratovem objemu in zapusti družino.

Tudi pri *Punci na zofi*, tako kot pri večini Fossejevih tekstov, ne moremo govoriti o dramatiki dogajanja, pač pa gre bolj za dramatiko stanja. V tem kar Fosse sam imenuje »gledališče stanja«, ne poteka dogajanje, ampak se razvija stanje. Čeprav dogajanje v dramah ni posebej pomembno, pa je pomemben dogodek. Razvijanje stanja je pomembnejše od zunanjega dogajanja, zato nam povzetki zgodb povejo le

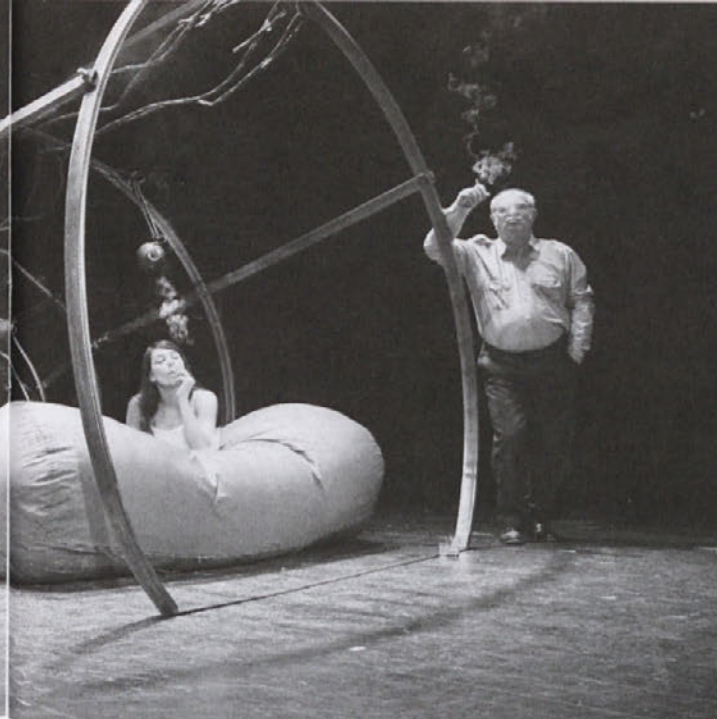
Jagoda,
Minca Lorenci,
Lučka Počkaj

Barbara Vidović,
Aljoša Koltrak,
Kristijan Guček,
Mario Šelih,
Jagoda,
Lučka Počkaj,
Nina Ivanišin,
Minca Lorenci,
Miro Podjed

Tatjana Doma
Moč neizrečenega se
skriva v tišini

malo o tem, za kaj v dramah v resnici gre. Skozi krhko zunanje dogajanje avtor ustvarja močna občutja, ponavadi obupa, nemira, tesnobe, in čustva, kar ustvarja izredno situacijsko napetost.

Na prvi pogled je *Punca na zofi* drama o umetnici, slikarki, ki se sooča s svojo preteklostjo, ki je usodno zaznamovala njeno tako privatno kot profesionalno življenje. Poleg tega je *Punca na zofi* tudi družinska drama, ki se kot album družinskih fotografij odpira pred očmi gledalca. Nenavadno pri

tem družinskem albumu pa je to, da največ o odnosih v družini povedo prav fotografije, ki v albumu manjkajo. Je drama spominov, ki se nezadržno prikradejo v sedanjost, je drama vsega neizrečenega, ki določa in daje pomen izrečenemu. Če nas na odru ponavadi zanimajo stvari, ki si jih osebe povedo, nas pri Fosseju zanima vse tisto, česar si osebe iz različnih razlogov ne povedo. Zanimajo nas tišine in premori, ki paradoksalno dajejo pomen in težo izrečenim besedam. Zanima nas, kaj se v tišini dogaja med osebami, kako vsaka

zase premaguje tišino in poskuša spregovoriti. *«/.../ Ko pišem za gledališče, skušam pisati tako, da igra lahko ustvari takšne intenzivne in svetle trenutke, da ima veliko globokih trenutkov, trenutkov globoke žalosti, vendar so pogosti tudi trenutki, ki s svojo nerodno človečnostjo vzbujajo smeh. /.../ Drama je v neznanski napetosti in intenziteti med ljudmi, ki so se odtujili drug drugemu, hkrati pa so v nekem globokem smislu drug z drugim, ne le socialno, temveč v tem, da si delijo medsebojno razumevanje.»*

Ženska, ki poskuša narisati svoj mladostni portret, in Punca, ki sedi na zofi, sta ista oseba, ki ju ločujeta čas in telo, vendar se znajdetta v istem prostoru v zapletenem prepletu sedanjosti in preteklosti. Igra vseskozi drsi med preteklostjo in sedanjostjo, ponekod se preteklost in sedanjost mešata celo v istem prizoru ter nam razkrivata dve zgodbi iz življenja iste ženske.

V preteklosti je dogajanje postavljeno v najstniška leta Punce, v sedanjosti pa v čas umiranja njene mame. Bližajoča se smrt prinaša

občutenje dokončnosti, kar za Žensko skoraj nujno pomeni obračun z lastno preteklostjo. Gre za bolečo zgodbo o tem, kako dogodki iz otroštva in najstniških let oblikujejo našo prihodnost, čeprav si tega ne želimo. Punca in Ženska se vsaka v svojem času soočata s Sestro, z Mamo, s Starejšo sestro, Staro mamo, Stricem, z Moškim in Očetom in s Starim očetom. Spomini Ženske se odigrajo na odru, razvijejo se dialogi, ki kljubujejo logiki časa in prostora.

Kot se pogosto zgodi v Fossejevih dramah, se

tudi tokrat drama zgodi v družinskem krogu. Tudi v *Punci na zofi* osnovna družbena celica najbolj usodno zaznamuje vse njene člane, na delovanje družinske celice pa najbolj usodno vpliva očetova odsotnost. Oče je mornar in zato vedno odsoten iz pravega družinskega življenja. Odnose med Mamo, Puncjo in Sestro določa njegova odsotnost in njegov dokončen odhod od družine, tako v preteklosti kot v sedanjosti. Tudi Mama, čeprav družine ni zapustila, ni več prisotna v družinskem življenju. Na odnos med Mamo in Puncjo

gotovo vpliva tudi materino ljubimkanje z očetovim bratom, odločilno pa na njun odnos v sedanjosti vpliva dejstvo, da je Punca Mamo dejansko videla s Stricem. Punca in Sestra sta prepuščeni sami sebi in vsaka se zateka v svoj svet. Tako Punco kot Sestro v najstniški in odrasli dobi, njune odnose z drugimi ljudmi, njuno spolno vlogo in dojemanje lastne pozicije v svetu gotovo bistveno določa odsotni oče.

Punca ždi na zofi, razmišlja, kaj naj stori s svojim življenjem in se ne more pripraviti, da bi dejansko kaj storila. Odloči se, da bo postala slikarka. Nesrečna je zaradi svoje mame, hkrati pa se ne strinja z obnašanjem svoje seksualno aktivne sestre in nikakor ne more najti stika ne z eno ne z drugo. Pogreša svojega

večno odsotnega očeta, mornarja, ki prav zaradi svoje neprisotnosti postane popolnoma idealizirana podoba in zanjo predstavlja vse lepo. Sestra, za razliko od Punce, ki popolnoma zavrača svojo prebujajočo se ženskost, išče seksualne stike z moškimi, ki pa ji seveda ne prinesejo ljubezni.

Številne raziskave potrjujejo domnevo, da imajo dekleta, ki so odraščala brez očeta, pri splošnem razvoju osebnosti sicer manj težav kakor fantje. Najbolj ogroženo pri njih pa je oblikovanje spolne vloge. Deklice, ki preživljajo otroštvo brez ustreznega očetovega lika, ob spolnem razvoju pogosteje in izraziteje doživljajo stisko. Stisko poskušajo razrešiti bodisi z umikom in izogibanjem vsem socialnim stikom ali pa z z okolje nesprijemljivim vedenjem,

ki lahko vzbudi v njih močne občutke krivde. Zaznavanje prvih spolnih teženj jih spravi v stisko. Lahko se umaknejo v zanikanje ali v bolj ali manj poudarjeno in pretirano odpoved vsem vrstam ugodja, zviška gledajo na vse nagonsko, posvetno in se zatekajo k duhovnim vrednotam, poeziji in abstraktnim razglabljanjem s sorodnimi (predvsem dekliskimi) dušami. Druga skrajnost, s katero se lahko izrazi prevzemanje vloge v spolnosti pri dekletih, pa je zgodnje povečano zanimanje za fante in spolnost. To kaže na eni strani potrebo po potrditvi in priznanju, ki je pri številnih dekletih brez očeta še posebej izrazita, po drugi strani pa potrjuje dejstvo, da oče z omejitvami in prepovedmi uravnava spolno vedenje hčera odločneje kot mati.

Slovensko ljudsko gledališče Celje
Sezona 2007/2008

JON FOSSE

PUNCA NA ZOFI

Drama

Naslov izvirnika: Jenta i sofaen

Prevedel: Darko Čuden

2007

Jagoda,
Barbara Vidovič,
Kristijan Guček,
Aljoša Koltak,
Minca Lorenci

OSEBE

Ženska

Punca

Moški

Mati

Sestra

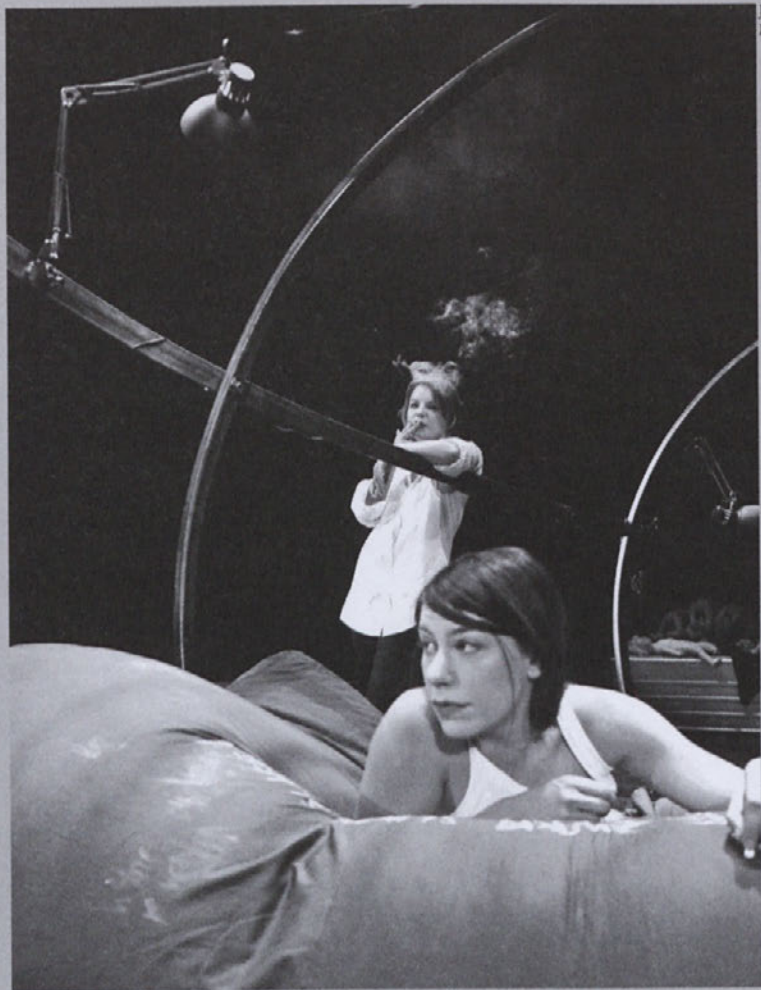
Stric

Starejša sestra

Stari oče

Oče

Jagoda,
Minca Lorenci

Velik, odprt, nejasno definiran prostor, stene so nepovezane površine, različnih dimenzij. Tri površine so nedokončane velike slikarije. Prva predstavlja ladijsko krmo na razburkanem morju, druga moškega, ki stoji na sredi ladje in je mnogo večji od nje, tretja, ki je na sredini, pa golo dekle, s pokrčenimi nogami v levem kotu zofe. Druge površine so navadne stene z družinskimi fotografijami in podobnim. Za stenami in med njimi so bolj ali manj na svetlem, bolj ali manj na temnem, mirni ali v gibanju, Ženska, Sestra, Mati in drugi.

Salonsko pohištvo na sredini, močno osvetljeno.

Ženska, okrog petdeset let, zapusti svoj prostor med površinami, obotavlja se napoti na sredino odra, ustavi se, obrne k sliki dekleta na zofi, stopi do slike in jo gleda.

ŽENSKA Ne

(kratek premor)

to je zanič

(kratek premor)

Ne znam slikati

Pa saj tega tudi nihče ne trdi

(kratek premor)

ja razen mene

tako

mogoče

Ne razumem kako se je

zgodilo

(kratek premor)

verjetno sem sedela

ja na zofi in gledala in gledala

in potem

(Vzame čopič in slika punco. Pride Punca, v hlačkah in bluzici, in se usede v levi kot zofe, noge pokrči. Ženska stopi nazaj, gleda v sliko.)

in ja nekaj pač moraš početi

In ko sem bila majhna sem risala

risanje mi je šlo

Ampak komu pa ne

Večini otrok gre risanje od rok

PUNCA Meni gre risanje kar dobro

ŽENSKA In potem se je verjetno zgodilo to

(kratek premor)

in tako

ja

ja in potem sem verjetno morala povedati mogoče

(kratek premor)

in mlado deklico sem danes videla

hodila je po poti

PUNCA Danes

Kaj naj počenjam danes

ŽENSKA In tako mi življenje verjetno ni šlo

prav dobro od rok

Ampak živiš pa vseeno

In potem

ja

ja da bi se izognila

nekako

morda

ja

ja me je imelo da bi vseeno slikala

In zdaj slikam

in slikam

in slikam

že vsa ta leta

PUNCA V šoli mi ne gre

Ampak danes nimam šole

In morda

Morda bom šla na lepše v mesto

ŽENSKA Ker nekaj moraš početi

In slike so velike

sobo polnijo za sobo

(kratek premor)

Ja gotovo sem marsikatero uničila

Kaj naj bi sicer počela z njimi

Slike terjajo prostor

Težke so

Zavzamejo ves prostor

kar ga je

In ko prostora zmanjka

Ja potem moraš nekaj narediti

ja z vsemi temi slikami

(Ženska odloži čopič in pogleda Punco, ki sedi na zofi.)

PUNCA Morda znam jaz slikati slike

ŽENSKA Slikam že

od mladih nog

PUNCA Risanje mi gre dobro od rok

(čisto kratek premor)

in morda znam slikati slike

ŽENSKA In

ja

(kratek premor)

ja videti je kot da slike

ja zapolnjujejo vse kar je

pa ne zato ker so dobre

ampak zato ker so slike

Barve na slikah

se dvigajo

in te

barve

(kratek premor)

mi prihajajo naproti

včasih

vsekakor

in me strašijo

(kratek premor)

in barve prihajajo iz slike

in legajo okrog mene

težke

trmaste

ali lahke

in redke

kakor voda

PUNCA Ampak kaj naj si izmislim danes

ŽENSKA Ne

(kratek premor)

ne znam slikati

Zato sem pa tudi nehala slikati

že večkrat

mar ne

Nehala sem in sem nehala

Potem pa spet začela

Pa ne zato ker se je zdelo prav

Ampak ker nekaj moraš delati

In sem seveda študirala

Kajti vrsto let sem se skušala

naučiti slikati

(kratek premor)

in tako sem

ja

seveda

ja sem pač razstavljala

tudi

mar ne

in sem sodelovala

(prekine se)

ja nekaj se je moralo zgoditi

a ne preveč

v bistvu

glede na vse kar slikam

potem

(kratek premor)

ne

ne v bistvu se ni zgodilo skoraj nič

(premor)

In prodala nisem niti ene same slike

no morda eno

morda

ali

ja eno sliko

morda

ja že zdavnaj

PUNCA Zakaj ni nič tako

kot pravijo da je

ŽENSKA In nobeden noče mojih slik

In zlahka jih razumem

kajti jaz ne znam slikati

zakaj bi torej kdo želel imeti

to kar slikam

(Ženska gre nazaj in opazuje sliko.)

ne kako je trapasto

(Moški, približnih let kot Ženska, vstopi in gre

proti njej.)

MOŠKI *(pogleda sliko)*

Lepa je

ŽENSKA Ne

(kratek premor)

zanič je

(premor)

MOŠKI Danes sem imel ogromno dela

ŽENSKA Ja

(kratek premor)

MOŠKI Ne maraš slike

ŽENSKA To je

(se prekine)

MOŠKI *(nadaljuje)*

običajno

ŽENSKA Ja

(premor)

ne znam slikati

(Ženska pogleda Moškega.)

Ne reci da veš

(Ženska se kratko zasmehi.)

MOŠKI Ne ne

(premor)

ŽENSKA Ti pa
 MOŠKI Ja
 ŽENSKA Ti
 danes ja
 MOŠKI Ja
 ŽENSKA Ko sem šla ven
 in po nakupih
 MOŠKI Ja
 ŽENSKA Sem videla dekletce
 MOŠKI Dekletce
 ŽENSKA Ja
 ja videla sem dekletce
 Šla je po poti
 MOŠKI Ja
 ŽENSKA In hodila je odločno
 s ciljem
 kot bi se bala
 nekako
 a hkrati pogumno
 Na rami je imela velik nahrbtnik
 in nahrbtnik je bil velik za pol nje
 skoraj
 vsekakor
 In na glavi je imela ogromno kapo
 Hodila je po robu ceste
 In avtomobili so vozili so vozili mimo
 In hodila je čisto po robu ceste
 Ni pogledala gor
 Prihajala sem ji nasproti
 In potem me je zagledala
 videla sem da me gleda
 (Punca pogleda Žensko.)
 In takrat se je prestrašila
 MOŠKI Prestrašila se je
 ŽENSKA Ja videla sem da jo je strah
 da jo je strah ker gre nekdo nasproti
 upočasnila je korak nekako
 ampak hodila je naprej
 Zbrala se je
 (Punca pogleda dol.)
 Vedela je pač kaj mora narediti
 Hodila je naprej
 (kratek premor)
 MOŠKI *(kot bi spraševal)*
 Šla je v šolo
 ŽENSKA Ja seveda je šla v šolo
 In pot v šolo je bila grda
 Avtomobili avtomobili

ja saj veš
(Moški prikima. Kratek premor.)
 Vidim jo pred sabo
 Zakaj je tako
 Zakaj nekaj vidiš
 in tega ne moreš
 pozabiti
 MOŠKI Tako je pač
 Tudi zame velja tako
 In morda
 ja morda je tako
 da tisto kar vidiš dobiva pomen
 tako zelo
 da pomeni več od tebe
 skoraj
 ja
 ja kot da bi Bog
 s tem rad nekaj povedal
 Če obstaja
 (kratek premor)
 Ne to ne
 Ne spodobi se tako govoriti
 Mar je ne moreš naslikati
 ŽENSKA Seveda bi jo lahko naslikala
 ampak ne slikam dobro
 in ti to dobro veš
 MOŠKI Vem in ne vem
 ŽENSKA Ne znam slikati
 znam pa gledati
 in gotovo sem zato
 (se prekine)
 MOŠKI Ja si pomislila
 ja da znaš slikati
 ŽENSKA Ja
 Ja seveda je bilo zato
 (premor)
 Mogoče me je spomnila
 ja tista deklica
 na mene samo
 ko sem bila majhna
 Ali pa me je spomnila
 (se prekine)
 MOŠKI O tem ne bova govorila
 ŽENSKA Ne
 (premor)
 MOŠKI Utrujen sem
 ŽENSKA Ja
 (Premor. Moški odide, Ženska pogleda Punco.)

PUNCA In mame ni skoraj nikoli doma

Pa sestre tudi ne

In oče je vedno zdoma

(premor)

ŽENSKA In zdaj je mama stara

In kmalu bo umrla

(kratek premor)

in otroka nisem nikoli imela

(kratek premor)

in kmalu bom stara tudi sama

(Kratek premor. Ženska vidi, kako vstopa Mati,

oblečena v jutranjo haljo. Ženska prime za

čopič in slika naprej Punco.)

PUNCA *(Materi)*

Veš kje je oče zdaj

MATI *(zatopljena v misli)*

Gotovo je na svoji ladji

PUNCA Kdaj pride domov

MATI *(še vedno ne povsem prisotna)*

Lahko še dolgo traja

PUNCA Ne veš

MATI Ne kako bi mogla vedeti

PUNCA Ne

MATI Ne le kako bi mogla

(premor)

Skoraj nikdar ne piše

Nikoli ne pokliče

tam zunaj je

na kaj vem kateri ladji

Niti tega ne vem kje je

Ne vem kako se reče ladji

PUNCA Gotovo je kdaj pisal

(kratek premor)

saj pošilja razglednice

Gotovo je napisal

na kartico

MATI Kako se reče ladji

PUNCA Ja

MATI Pozabila sem pač

PUNCA Seveda si

(kratek premor)

MATI Bil je na tolikernih ladjah

PUNCA Ja že dolgo je na morju

MATI Odkar sem ga spoznala

PUNCA Omožila si se z mornarjem

MATI To pa res

PUNCA Se jeziš

MATI Jeza nič ne koristi

PUNCA Pa se jeziš

MATI Morda

Ne kaj pa sploh govorim

Včasih že

Morda

PUNCA In ne veš kje je njegova ladja

MATI Ne

kako pa naj vem

PUNCA In ne veš kdaj pride domov

MATI Ne

Ne znaš govoriti o ničemer drugem

(kratek premor)

PUNCA O čem pa

na primer

MATI O vremenu

PUNCA O vremenu

MATI Ja o vremenu

PUNCA Saj dežuje kot ponavadi

MATI Danes ne

PUNCA Danes ne dežuje

MATI Pač dežuje

Vedno dežuje

PUNCA Ja

MATI Tako je če si mornar

PUNCA Ja

(premor)

Tako dolgo je odkar je bil doma

MATI Morda leto

Ne ne tako dolgo

pol leta

morda

PUNCA Ja

MATI Ja tako nekako

PUNCA Ja potem bo pa kmalu spet doma

MATI Ja prav gotovo

PUNCA Prišel bo

MATI Seveda ja

PUNCA Ja

(premor)

In ko pride domov

nam bo prinesel lepa darila

tebi in meni

in Sestri

MATI Seveda bo prinesel

PUNCA Kupljena v deželi

daleč od tod

MATI Gotovo tam

(premor)

PUNCA Ko je bil zadnjič na obisku
 je prinesel čudovito lutko
 MATI Ja čudovito
 Ampak lutko
 ja za tebe
 Ti si že napol odrasla
(kratek premor)
 Ampak on ne pomisli na to
 On misli da si še vedno majhna punčka
 on ja
 ti pa si
 odrasla ženska
 skoraj
 vsekakor
 PUNCA Lutka je bila lepa
 lutka
 MATI Ampak pomisli da ti kupi lutko
 kot da bi bila majhna punčka
 PUNCA In tiste lepe lučke
 MATI Ja
 PUNCA In lepe oblekce
 MATI Ja
 Ampak bile so
(se prekine)
 PUNCA In velika skrinja
 MATI Dolgo je odkar
 je z njo prišel domov
(kratek premor)
 To vsi počnejo
 kupijo skrinjo
 Vsi mornarji kupijo skrinjo
 saj veš
 PUNCA In potem je naredil tak lep okvir za
 sliko
 MATI Ja
 PUNCA Iz praznih cigaretnih škatlic
 MATI Ja
 PUNCA V katerem je zdaj tvoja poročna slika
 MATI Ja ja
 PUNCA Zakaj si taka
 Če je pa lepa
 slika
 MATI Zelo lepa
 PUNCA Tako dolgo je odkar je bil
 zadnjič doma
 MATI Ja
 PUNCA Ampak saj pride kmalu domov
 MATI Nič se mi ni oglašil

PUNCA Saj si dobila razglednico
 MATI Tako dolgo je že od takrat
 PUNCA Tako dolgo že ne
 MATI Pač zelo dolgo že
 PUNCA Samo en teden
 Ali nekaj takega
 MATI Gotovo en mesec
 PUNCA Mogoče en mesec
 MATI Najmanj en mesec
(kratek odmor)
 Poslušaj
 ja mislim da bom šla
 PUNCA Kam greš
 MATI No moram v trgovino
 Da bomo kaj pojedle
 PUNCA Ja
 MATI Zato grem v trgovino
 PUNCA Veš kje je sestra
 MATI Verjetno spi
 PUNCA Pozno je prišla domov
 MATI Ne vem
 PUNCA Gotovo je prišla pozno
 MATI Morda
 PUNCA Si tudi ti prišla pozno
 MATI Ne sprašuj tako
 Tvoja mati sem
 PUNCA Ja ja
 MATI Pazi se
 ti
 PUNCA Jaz sem bila doma
 samo jaz sem bila doma
 MATI In sestra
 PUNCA Ne vem kje je bila
 MATI Ne more sedeti ves čas doma
 res ne
 PUNCA Ne
(premor)
 Danes
 kaj nameravaš danes
 MATI Jaz
(se prekine)
 PUNCA V mesto ali kam
 MATI Morda
 ja
(kratek premor)
 morda se bom dobila s Stricem
 PUNCA S Stricem
 že spet

MATI Morda
 PUNCA Danes
 MATI Ja saj sem rekla
 PUNCA Skoraj vsak dan se dobiš z njim
 MATI Če nam pa pomaga
 potrebujemo moškega
 ja da nam pomaga
 In očeta
 PUNCA (*vskoči*)
 Ja ja
 MATI No seveda
 PUNCA Lahko bi skoraj stanoval tukaj
 Stric
 (*kratek premor*)
 Bo danes spet
 prišel sem gor
 MATI Ne nehaj no
 Morda
 ja morda pride sem gor
 nisva se nič zmenila
 (*Mati gre ven. Ženska odloži čopič in gleda za njo.*)
 ŽENSKA In oče ki ga nikoli ni bilo
 In mati
 (*kratek premor*)
 ki je bila zunaj vsak večer
 in oče ki nikoli ni prišel domov
 in jaz ki sem sedela
 vedno sem sedela
 na zofi
 PUNCA Mislim da bom šla v mesto
 ŽENSKA In mati
 (*čisto kratek premor*)
 zdaj se je postarala
 in je zbolela
 bo umrla
 PUNCA Ne morem biti nenehno doma
 ŽENSKA In oče je umrl
 In Stric je umrl
 PUNCA Meni gre pa risanje od rok
 ŽENSKA Vse pogosteje in pogosteje je bil stric
 prihajal je pogosteje in pogosteje
 in potem je bil vedno tam
 bil je samo še tam
 (*kratek premor*)
 in oče ni bil nikoli tam
 in lutka ki jo je oče prinesel
 in jaz sem bila napol odrasla
 PUNCA Morda znam naslikati sliko

ŽENSKA Bila sem napol odrasla
 in potem je prišel oče domov z lutko
 In mati ki je mislila
 da je tako neumno
 In lutka
 je bila podobna
 ja podobna punc
 (*se na kratko zasmeji*)
 ja punc je bila rahlo podobna
 ki sem jo videla na poti v šolo
 Ali ji je bila
 morda ji ni bila podobna
 A rekla bi da ji je bila podobna
 (*Ženska gleda naokrog.*)
 Malce me je strah
 Pogosto me je strah
 Ne vem zakaj me je strah
 A strah me je
 (*Premor. Vstopi Moški.*)
 MOŠKI Si v redu
 ŽENSKA (*se nasmehne*)
 Ja hvala
 MOŠKI Tako sem te vesel
 ŽENSKA Jaz pa sem vesela tebe
 MOŠKI Vendar si tako nesrečna
 ŽENSKA Kar v redu sem
 MOŠKI Ja
 ŽENSKA Res je
 (*premor*)
 MOŠKI Zdaj pa moram iti
 (*čisto kratek premor*)
 če hočem na delo
 ŽENSKA Ja kar pojdi
 MOŠKI Se bova kasneje pogovorila
 ŽENSKA Ja
 lepo se imej
 (*Moški odide, vstopi Mati, oblečena v jutranjo haljo.*)
 PUNCA (*Materi*)
 Nisi se še oblekla
 MATI Pa saj se ne mudi
 No tudi ti se nisi še
 PUNCA Mati
 je sestra vstala
 MATI Tega pa ne vem
 (*kratek premor*)
 PUNCA Pozno je bilo včeraj
 MATI Ravnokar sem vstala
 saj pravim

PUNCA Ja slišim te

dobro

(kratek premor)

Mati

(kratek premor)

Mati

MATI Ja kaj je

PUNCA Ne nič ni

MATI Pa ne

potem

PUNCA Ampak

MATI Ja

PUNCA Poslušaj

oče

ja včeraj je prišla razglednica

Si jo videla

Dala sem jo na mizo

MATI Razglednica od očeta

PUNCA Ja

MATI Od kod jo je poslal

PUNCA Iz Lizbone

MATI Ja

kako lepo

(Mati odide. Punca in Ženska se gledata, potem se Ženska obrne stran. Precej dolg premor.)

ŽENSKA In vidim jo pred sabo

(kratek premor)

Je še kaj takega

kar se spominjam

ne

seveda ne

ne ne spomnim se ničesar drugega

Spomnim se

(kratek premor)

spomnim se

ja

ne to je vseeno

In zakaj se spomnim ravno tega, da je oče

poslal

razglednice

Morda zato ker sem šla vedno jaz

po pošto

Mati ni nikoli šla po pošto

mati

Kdo ve zakaj ni tega nikoli naredila

Sicer pa

ja saj pošte tudi skoraj nikdar ni bilo

tako je bilo to

Včasih razglednica od očeta

(čisto kratek premor)

in gledale smo po globusu

od kod je prišla

razmišljale kakšno je mesto

gledale na morje

kam pluje ladja na kateri

je on

take stvari

Potem pa

ja potem ni bilo več smešno

mati je komaj pogledala razglednice ki jih je

poslal

pustila jih je kar ležati

metala jih je stran

morda

(Vstopi Mati v jutranji halji.)

PUNCA Naj grem po razglednico

MATI Le daj

PUNCA Lepa je

MATI Mar res

PUNCA Lepo je v Lizboni

MATI Slika je iz Lizbone

PUNCA Ja

(premor)

MATI In sestra gotovo spi

PUNCA Po mojem že

(kratek premor)

Bo

MATI Ja

PUNCA Oče

misliš da bo kmalu doma

MATI Kaj piše

PUNCA Nisem prebrala razglednice

Zate je

Ne berem pošte od drugih

MATI Gotovo je tudi zate

PUNCA Morda

MATI Ja je

se razume

PUNCA Jo grem iskat

MATI Kar daj

(Punca obsedi, Mati gre ven. Precej dolg premor. Ženska se negotovo obrača, potem gre odločno naprej, Moški vstopi in gre za njo.)

MOŠKI Odhajaš

(Ženska se ustavi.)

Greš

ŽENSKA Ja

MOŠKI Ampak

(kratek premor)

Bilo bi dobro če bi se videla

ŽENSKA Rada bi bila sama

(kratek premor)

Ampak ko sem sama

je nekaj časa v redu

in potem se počutim

ja

ja zanemarjeno

ja občutek imam

ja kot da zame ni nikomur mar

MOŠKI Pa se ne bi mogla videti

ŽENSKA In tako

ko sem skupaj s kom

bi bila vedno rada sama

In moja mama

je bolna

je stara

umrla bo

in nimam je rada

Nikoli je nisem imela rada

In ona mene ni imela rada

od trenutka ko me je rodila

Vedno me je sovražila

Ampak zakaj govorim tako

Zakaj uporabljam take besede

Kaj pomeni

ko govorim take besede

Kaj pomeni

MOŠKI Morava se videti

ŽENSKA Kaj pomeni

ko pravim da me je sovražila

Nič ne pomeni

Take besede

Sovražila

sovražila sovraštvo

MOŠKI Lahko bi se vsaj videla

se ne bi

ŽENSKA Ne morem biti skupaj z nekom

In ne morem biti sama

Nisem mogla živeti s tabo

Bilo je pač tako

(Moški se obrne, odide.)

Oni so tam

A ne morem biti skupaj

z njimi

Nič več nisem tam kjer so drugi

Jaz sem drugačen kraj

Jaz sem kraj

kjer drugih ni

Kjer ni nikogar

Kjer niti mene

same ni

In potem razmišljam

(Zasmeje se.)

ja pomislim

mislim in mislim

mislim

ja

ja na primer

ja da edino kar je kaj vredno

ne

ne niti ne vem kaj je kaj vredno

Ker je življenje vse prekratko

(Zmedena zaradi lastnih misli.)

Ja tako razmišljam

da je življenje kratko

Kaj pa to pove

Ničesar

Pač ne pomeni nič

Da je življenje prekratko

pomeni da je življenje kratko

kratko glede na kaj

na večnost

no seveda je življenje prekratko

glede na večnost

ampak potem je pač vse prekratko

res

in tako

ja

ja na nek način je tudi življenje večnost

glede na

ja na tole večnost

Prav tako je malo večno

in tako večno

kot vse drugo

ja

ja res

ja

ja res

(Punca vstane in si ogleduje sebe na fotografiji,

ki visi na steni skupaj z drugimi družinskimi

fotografijami, ogleduje si očetovo fotografijo, kjer

stoji na ladji, sname fotografijo in jo gleda.

Vstopi Sestra v nočni snajci, pogleda Punco in se
usede v naslonjač, pokrči noge.)

PUNCA (*napol poje*)

Nikoli nič več
nikoli nič več
kje si oče moj
tam zunaj
tam zunaj
na vseh morjih sveta

SESTRA Daj nehaj

PUNCA (*nadaljuje*)

Tam na tvojih morjih
tam zunaj na tvojih morjih
tam na vseh morjih sveta
tam na tvojih morjih

SESTRA Daj nehaj

sem rekla

PUNCA Tam zunaj na teh velikih morjih

teh velikih tvojih morjih

SESTRA Ne moreš odnehati

PUNCA Odnehala sem

SESTRA Kje je mama

PUNCA Ne bi vedela

SESTRA Ne bi vedela

PUNCA Doma je ni

SESTRA Povej kje je

PUNCA Kar šla je

SESTRA (*uprašujoče*)

Da je kar šla

PUNCA Ja kar šla je

SESTRA In od takrat je nisi videla

PUNCA Ne

SESTRA Je že dolgo kar je šla

PUNCA Ja

SESTRA In ponoči ni bila doma

PUNCA Ne vem

SESTRA O pa več

PUNCA Šla sem spat

SESTRA Pa je ni bilo doma ko si šla spat

PUNCA Mislim da ne

SESTRA Ne gotovo ne

PUNCA Kje pa je hodila

SESTRA Kako naj vem

PUNCA Ne ne moreš

SESTRA Ne res ne morem

PUNCA Bila je pač pri svojem ljubčku

SESTRA Ne govori tako

Saj nima ljubčka

PUNCA Kako pa moreš vedeti

SESTRA No tega ne morem vedeti

PUNCA Zakaj pa potem praviš

SESTRA Pravim kar tako pač

PUNCA Takih stvari ne moreš vedeti

SESTRA Lahko

PUNCA Ne

SESTRA Lahko

PUNCA Kako pa

SESTRA Ženske potrebujejo moške

PUNCA Ona ima moškega

SESTRA Ampak nikoli ga ni doma

PUNCA Ne

SESTRA In ima potem moškega

PUNCA Moškega ima

in on

njen moški

je mornar

in on je zunaj na vseh morjih sveta

(*kratek premor*)

in potem pride domov

in pride k njej domov

k tebi

k meni

k svojim ženskam

in potem s sabo prinese

lepe krasne stvari

SESTRA Pride domov

kdaj pride domov

PUNCA Pride domov

saj vendar mora

poslal je razglednico

ja še ne dolgo tega

SESTRA Skoraj nikdar ga ni doma

in ima

žensko v vsakem pristanišču

tako je to

tako je to če si mornar

mornarji imajo ženske v vseh pristanih

saj dobro veš

PUNCA Ne

SESTRA Tako se govori

PUNCA Ja

SESTRA Pravijo da hodijo mornarji h kurbam

PUNCA Ja

SESTRA Ja hodijo

PUNCA Misliš

da oče hodi h kurbam

SESTRA Ne
 PUNCA Ja misliš
 Samo praviš da ne misliš
 SESTRA Potem pa morda res
 PUNCA Nisi pametna
 pomisli da bi mislila
 skoraj bi pomislila
 (se prekine)
 SESTRA Ja
 PUNCA Ne nič
 SESTRA Povej
 PUNCA Ne nič
 SESTRA Povej no
 PUNCA Ne
 SESTRA Vem kaj si hotela reči
 PUNCA Ja
 SESTRA Da sem
 ja tudi jaz mala kurbica
 PUNCA Ne
 SESTRA Ne laži mi
 PUNCA Kje si hodila včeraj zvečer
 SESTRA Zakaj sprašuješ
 PUNCA Vprašam pač
 SESTRA Zunaj pač
 PUNCA Tako pozno si prišla domov
 SESTRA Ja
 mar ne bi smela
 kaj pa se to tebe tiče
 Pridem domov kadar hočem
 sama odločam
 To ni tvoja stvar
 PUNCA Ne
 SESTRA Zakaj pa potem sprašuješ
 PUNCA Nič nič
 SESTRA Pa
 (kratek premor)
 kar povej
 PUNCA Tiste obleke
 SESTRA Obleke
 PUNCA Ja obleke
 SESTRA Kakšne obleke
 PUNCA Saj veš katere mislim
 SESTRA Ne ne vem
 PUNCA Pa veš
 SESTRA Ne
 (kratek premor)
 PUNCA Ja pa veš
 (premor)
 Tiste

(kratek premor)
 tiste črne
 SESTRA Si mi brskala po omari
 PUNCA Ne
 SESTRA Pa si
 PUNCA Ne pa nisem
 SESTRA Pa si
 (kratek premor)
 Misliš nogavice
 Tiste črne nogavice in ostalo
 PUNCA Ja
 (kratek premor)
 Ti
 jih lahko
 ja nataknem
 (čisto kratek premor)
 Videti je tako
 (se prekine)
 SESTRA Ne nehaj no
 PUNCA In tisti pas za nogavice
 pa modrček
 SESTRA Brskala si po omari
 PUNCA Od kod ti to
 SESTRA Kupila pač
 PUNCA Jih nosiš
 SESTRA Se zgodi
 PUNCA Kdaj pa
 SESTRA Ne sprašuj preveč
 PUNCA Samo zanima me
 SESTRA Zanima pa zanima
 PUNCA Je to kaj čudnega
 je
 (premor)
 Veš kje je mama
 SESTRA Ne sem povedala
 PUNCA Nisi povedala
 SESTRA Verjetno je zunaj
 ima že kake opravke
 verjetno kaj dela
 PUNCA Ja samo vprašala sem
 (premor)
 SESTRA Včeraj si bila doma
 PUNCA Ja
 (premor)
 SESTRA Je bil stric tukaj
 PUNCA Ja
 SESTRA Dolgo
 PUNCA Ja
 (kratek premor)

šla sem spat
tako da ne vem
ne
(kratek premor)
Je pa gotovo šel ko si prišla domov
ne boš povedala kje si bila
SESTRA Moraš vse vedeti
PUNCA In na sebi si imela
(se prekine)
SESTRA Nehaj brskati po moji omari
PUNCA Nisem brskala
SESTRA Kako pa potem veš
PUNCA Saj ne morem vedeti
(kratek premor)
Zakaj si vprašala po Stricu
SESTRA Nisem vprašala po njem
PUNCA Pa ne
SESTRA Mislim da je ostal čez noč
PUNCA Ne
SESTRA Čevlji
suknjič
je bil na hodniku
PUNCA Morda
(kratek premor)
Saj je vendar Stric
SESTRA Ja
(premor)
PUNCA Lahko poskusim
(se prekine)
SESTRA Ne
PUNCA Pa ne
SESTRA Sicer pa
morda
kdaj drugič
PUNCA Zdaj
Morda takoj
SESTRA Ne nehaj no
PUNCA Pa
Kje jih imaš
SESTRA V svoji sobi
seveda
PUNCA Potem pa
jih lahko poskusim
potem
lahko
SESTRA Ne
kdaj drugič
ne zdaj

PUNCA Ja
SESTRA Ti ki niti nočeš
povedati kje je mama
PUNCA Kaj misliš
SESTRA Verjetno je šla v trgovino
PUNCA Ja morda
(kratek premor)
morda pa ponoči ni prišla domov
lahko se zgodi
SESTRA In da je bil tukaj samo Stric
PUNCA Lahko da res
Ne morem vedeti
ne
(premor)
Se ne misliš kmalu obleči
SESTRA Ne mi težit
Še sama nisi oblečena
PUNCA Saj ne težim
Samo vprašala sem
SESTRA Ja kar naprej sprašuješ
(premor)
PUNCA Kaj pa on
SESTRA Boš zdaj težila tudi z njim
(premor)
Koga pa sploh misliš
PUNCA Moraš mar vedeti
SESTRA Ja
PUNCA Ja njega
SESTRA Ne razumem o čem govoriš
PUNCA Ja njega
SESTRA Ja
(premor)
PUNCA Pa ne
ne bom več spraševala
ne
saj nimam kaj povedati
ker karkoli rečem
je narobe
niti besede ne morem povedati
veš čas se dereš name
in to počneš
odkar sem se rodila
Mama mi je povedala
da ko sem bila majhna
ko še nisem znala govoriti
in drugega
ko sem samo ležala
si se že drla name

je rekla
 Ne ne
 Fuj fuj
 Grdo od tebe
 Pa samo plazila sem se naokrog po tleh
 SESTRA *(jo prekine)*
 Ja ja
 PUNCA *(nadaljuje)*
 ja drla si se name
 nikoli me nisi imela rada
 po tvojem sem bila samo v nadlego
 pa saj tudi sem
 SESTRA Boš končala
 PUNCA *(nadaljuje)*
 ja tvoja sestra
 sem
 SESTRA Nehaj no
 PUNCA Ti pa
 ti pa se oblačiš v te kurbirske nogavice
 In misliš da si lepa
 SESTRA Nehaj no
 PUNCA Šminkaš se tako
 da ti šminka teče
 dol po obrazu
 Potem pa hodiš naokrog v tistih nogavicah
 In v tistem črnem pasu
 Kako so trapaste
 In če moški
 SESTRA *(jo prekine)*
 Kaj pa ti veš o moških
 PUNCA *(nadaljuje)*
 ja če mislijo da
 SESTRA *(jo prekine)*
 Ne govori o moških
 PUNCA Ne ti se dobro spoznaš nanje
(premor)
 Ampak
 ja tiste obleke
 ja
 ne bi mogla
(se prekine)
 SESTRA Lahko če bi že rada
 prav
 PUNCA Rada bi
(premor)
 Ne bi mogla
 SESTRA Zdaj takoj

PUNCA Ja
 ne bi mogla
 SESTRA Ne bom imela miru če ne
 prav
 PUNCA Jih greš iskat
 SESTRA Kaj pa hočem
(Sestra gre ven, Punca obesi sliko nazaj. Premor. Ženska in Punca se pogledata. Premor. Sestra se vrne s kupom oblek.)
 Tukaj so
 PUNCA Lahko pogledam
 SESTRA Izbiraj
(Sestra odloži obleke na mizo, punca potegne iz njih najprej črne mrežaste nogavice.)
 PUNCA Kakšne nogavice
 kje si jih dobila
 SESTRA Saj je čisto enostavno
 PUNCA No kje
 SESTRA Vseposvoda jih prodajajo
 PUNCA Pa ne takih
 no
 SESTRA Pač
 skoraj
 PUNCA Ne no
 SESTRA Ne sprašuj
 Poskusi jih
 natakni jih
 PUNCA Ne vem če si bom upala
 SESTRA Saj si vendar želela
(Punca dvigne pas za nogavice in ga gleda.)
 PUNCA Da si upaš hoditi takale
(Punca dvigne modrček.)
 in čisto prozoren
 SESTRA Imaš premajhne prsi
 PUNCA Morda
 SESTRA Vseeno lahko poskusiš
 PUNCA Mislim da ne bom
 SESTRA Pa ne
 V redu
 Tudi prav
(Punca dvigne rdeče lakasto krilce.)
 PUNCA Bog kako je seksi
 SESTRA Nehaj no
 PUNCA Pa ne moreš letati naokrog v takem
 krilu
 SESTRA Pa lahko
 PUNCA Ne

SESTRA Lahko

PUNCA Ne

SESTRA Lahko

ker to počnem

Boš oblekla

ali ne boš

PUNCA Ne če me gledaš

SESTRA Ne bodi trapasta

PUNCA No prav

(Punca si natika nogavico, natakne še drugo.

Sestra jo gleda, se zabihita.)

Kaj pa je

SESTRA Kako imaš grde hlačke

Ja

Ja čisto zgrešene so

Bi rada pomerila še moje hlačke

(Punca si natakne pas in skuša pripeti nogavice.)

Pomagala ti bom

(Sestra pripne nogavice, se zravnava in gleda Punco.)

Ne kako si pa zdaj lepa

ha

(Sestra dvigne modrček in ji ga pomoli.)

PUNCA Ne

veliko prevelik je

SESTRA Ja pomeri ga

PUNCA *(ga vzame)*

Ga pa bom

(Punca sleče bluzo, si natakne modrček, ki ji je prevelik.)

SESTRA Ja zdaj si pa lepa

ha

resnično lepa

PUNCA Ne bodi trapasta

SESTRA Poiskala bom še šminko

(Sestra pohiti ven, Punca se zravnava, potegne hlačke še bolj gor, poskuša biti čim bolj elegantna, nato vzame lakasto krilce in ga obleče. Ženska pogleda proti Punci, nato pogleda dol. Sestra se vrne s punčko, ki jo je dobila od očeta, pomoli jo Punci.)

PUNCA Ne

SESTRA Ja

punčko moraš imeti

PUNCA Ne trapaj

SESTRA Ja

(Punca vzame punčko.)

PUNCA Ne morem stati takole s punčko

SESTRA Usedi se

(Punca se usede s punčko v naročju, Sestra jo začne šminkati, usta ji pobarva čisto na rdeče, jo pogleda.)

Zdaj se ti nihče ne bo mogel upreti

PUNCA Ne govori tako

SESTRA Potem bova pa še

(se prekineta, začne ji barvati obrvi)

Tako ja

No poglejva

Vstani

(Punca hoče odložiti punčko.)

Ne punčko moraš obdržati

saj razumeš

nisi moja mala sestrice

morda

PUNCA Ne

SESTRA Pa si

(Punca vstane, punčko tišči pod roko.)

Pojdi se pogledat v ogledalo

Kako lepo te je pogledati

(Pozvoni.)

PUNCA *(prestrašeno)*

Gotovo je nekdo prišel

Pojdi pogledat

Jaz se grem sleč

(Sestra odide, Punca pobere bluzo, z Žensko se spogledata, Sestra se vrne.)

SESTRA Pohiti

Prihaja

PUNCA Kdo

SESTRA Stric

seveda

(Punca pohiti ven, Sestra pobira ličila, vstopi Stric.)

STRIC Se šminkaš

SESTRA Ja

Vsekakor moram malo pospraviti *(Premor)*

STRIC Mame ni doma

SESTRA Mislim da je šla v trgovino

STRIC Ja

In ti se še nisi oblekla

nisi

SESTRA Ne

kot vidiš

STRIC Ja
(kratek premor)
 ja mislim
 ja dan je že dolg
 že

SESTRA Ja
(Premor)
 STRIC Že nekaj časa te nisem videl
 SESTRA Morda
 STRIC Nekaj tednov
 gotovo
 SESTRA Ja najmanj nekaj tednov
 STRIC Morda še dlje
 In vse je v redu
 SESTRA Ja
 STRIC Lepo je slišati
 SESTRA Mama bo kmalu tu
(kratek premor)
 STRIC Oče se je kaj oglasil
 SESTRA Ne
 nič
 STRIC Čisto nič
 SESTRA Ne
(Kratek premor)
 Že dolgo ni poslal razglednic
 Včasih je vedno pošiljal razglednice
 STRIC Ja
 SESTRA Zadnjo je gotovo že pred mesci
 STRIC Veš kje je
 SESTRA Ne
 STRIC A tako
(Mama se vrne, na sebi ima plašč, v rokah dve vrečki.)
 MATI *(Stricu)*
 Ti si tukaj
 STRIC Ja
(Premor)
 Ja mar ne bi smel
 MATI Kar kar
 Samo tako nepričakovano je
 nekako
(Mati pogleda Sestro.)
 In ti še nisi oblečena
 Pozno je že
 Ne moreš taka letati okrog
 SESTRA Ne
(premor)

MATI Ja potem pa pojdi in se obleci
(Sestra odide, Mama odloži vrečki, pogleda Strica, Stric stopi k njej in jo objame, ona njega, poljubita se. Potem se usedeta na zofa.)
 Uf ja

STRIC Morda pa ne bi smel priti sem gor

MATI Ja
 Moral si
(Mama se nagne k njemu, on jo spet poljubi, potem se mu izvije.)
 Ampak
 ja
 ja ona je vendar doma
 STRIC Verjetno se oblači

MATI Upajva
(Dolg premor)
 Ne raje bom stvari odnesla v kuhinjo

STRIC Ja
 ampak saj lahko jaz

MATI Ne ti kar sedi
(Vstopi Punca, v hlačah in bluzi.)
 Si tudi ti doma

PUNCA Saj sem povedala
 ja da danes nimam šole

MATI Ja morda si res
(Mati pogleda Strica.)
 ja pozabljam skoraj vse

STRIC *(Punci)*
 Ja
 ja mami je treba pomagati
 ja
 zato sem tukaj
 ja

PUNCA Ja
(kratek premor)

MATI Kako pa izgledaš
 našminkala si se

PUNCA Ja

MATI To ni ničemur podobno
(Mati vstane, Stric vstane, vzame vrečki in odide.)
 Obriši si tisto šminko

PUNCA Bom

MATI Ja
(premor)
 Kaj pa boš danes delala
 ja zdaj ko nimaš šole
 mislim

PUNCA Ne vem povsem
MATI Zakaj pa si si namazala toliko šminke

po obrazu

PUNCA Našminkala sem se

MATI Ja ja

(premor)

Kaj boš počela danes

ja nisi odgovorila

PUNCA Mogoče grem v mesto

MATI Kar daj

PUNCA Mislim da bom

*(Mati gre ven. Premor. Punca se ušede v kot
zofe, noge pokrči. Precej dolg premor.)*

ŽENSKA In tako slikam

(kratek premor)

neumne slike

Slikam sliko z neko punco na neki zofi

In nastane slika punce na zofi

nič več nič manj

Nič drugega

Ker ne znam slikati

(premor)

Ene dobre slike nisem naslikala v vsem

svojem življenju

(kratek premor)

In to drži

(kratek premor)

kajti najpomembnejša

nepomembnost

vedno manjka

PUNCA Ne morem čepeti ves čas doma

Nekaj moram početi

oditi v mesto

morda

ŽENSKA Zdaj poskušam naslikati

sliko neke punce na neki zofi

(Ženska pogleda Punco.)

in nastane samo slika punce na zofi

PUNCA Meni gre risanje od rok

Morda znam jaz naslikati sliko

ŽENSKA Ne znam slikati

(kratek premor)

ker slikam samo kar vidim

(premor)

Ampak življenja se ne vidi

(premor)

in tisti ki znajo slikati

slikajo

(čisto kratek premor)

ja nevidno

kar je življenje

slikajo življenje

kjer izginja

(kratek premor)

in nastaja

PUNCA In Stric je vedno tukaj

In očeta ni nikoli

In Sestra je v službi

In potem gre ven

zvečer

ŽENSKA Jaz ne znam slikati

(Kratek premor)

In zdaj sem postala stara

ali skoraj stara

In Sestra se je tudi postarala

In je dobila moža in otroka

In lepo malo hišico

PUNCA Nekaj si moram izmisliti

ŽENSKA In Sestra se ima lepo

(kratek premor)

In vse kar je bilo

je še naprej

PUNCA Jaz pa čepim samo doma

sedim na zofi

ŽENSKA Jaz samo govorim

Ne bi smela tako čenčati

(kratek premor)

Ampak malo bo pa že držalo

kljub vsemu

Da je vse kar je bilo

še naprej tam

ne da bi bilo tam

PUNCA Moram si kaj želeti

Če sem pa tako slaba v šoli

ŽENSKA Kar naprej čenčam

vse mogoče

kar naj bi se dobro

slišalo

(kratek premor)

tako kot naj bi tudi slike

nekako

morale biti dobre

biti dobre dobre

lepe lepe

Tako pa so samo barve

vdane barve

težka stvar
 med drugimi težkimi stvarmi
 Vse slike ki sem jih naslikala
 Kako so težke
 Težke od barv
 Še premikati jih ne morem
 Ena sama teža jih je
 PUNCA Mislim da bom danes šla v mesto
 Saj nimam šole
 ŽENSKA Slike so samo stvari
 težke stvari
 ki jih je treba vreči stran
 ker nobeden noče imeti
 tega kar slikam
 (*čisto kratek premor*)
 Nimajo prostora
 (*čisto kratek premor*)
 Slike so prevelike
 PUNCA Meni gre risanje od rok
 Morda bi znala jaz slikati slike
 ŽENSKA Tako slabo slikam
 Ne znam slikati
 (*premor*)
 Ampak rada bi razslikala mamo
 PUNCA (*pogleda proti Ženski, vprašujoče*)
 Razslikala mamo
 ŽENSKA (*Pogleda Punco, potem umakne pogled.*)
 Rada bi razslikala mamo
 (*kratek premor*)
 ker seveda hoče da bi bilo vse tako dobro
 In jaz seveda hočem da bi bilo vse tako dobro
 kot bi mama hotela da bi bilo dobro
 vse bi moralo biti dobro
 svetlo in lahko
 kot poletni sončni dan
 rumen in bel
 lep
 tako bi moralo biti
 svetlo
 in rumeno in lepo in svetlo in lahko
 In rožnato
 In čipkasto
 In črno
 PUNCA Ne morem ves čas čepeti tukaj
 ŽENSKA In rumeno
 predvsem rumeno
 bi hotela da bi bilo

rumeno
 rumeno kot sonce
 Nič drugega
 samo rumeno
 (*kratek premor*)
 In tako mama hodi
 v rožnati spalni srajci
 prsi se ji pozibavajo
 kako bi oče to prenesel
 PUNCA Očeta ni nikdar doma
 ŽENSKA Saj tudi ni prenesel
 ker je pač odpotoval
 ali ni prišel domov
 ostajal je zunaj na morju
 na oceanu
 ali kjer je že bil
 mornar
 Prišel je domov
 ostal nekaj časa
 pa spet odpotoval
 šel je stran
 ni ga bilo
 In potem ga sploh ni bilo
 PUNCA Ne morem ves čas samo posedati
 tukaj
 (*kratek premor*)
 ŽENSKA In tukaj je spomina konec
 po mojem
 ničesar več se nočem spomniti
 (*obotavlja*)
 Vse kar rečem
 se ne spodobi reči
 PUNCA Mislim da bom šla v mesto
 ŽENSKA In to kar rečem
 seveda nič ne pomeni
 PUNCA Ne morem ves čas samo posedati
 tukaj
 (*Pride Sestra. Oblečena v mrežaste nogavice in lakasto krilce, škornjih z visoko petko. Sestri.*)
 Si se zrihtala
 SESTRA Ja
 PUNCA Imaš vse gor
 (*Ženska vzame čopič in začne puncu slikati črn pas za nogavice.*)
 SESTRA Ja
 PUNCA Res vse
 tudi pas za nogavice

SESTRA Ja
 PUNCA Ne verjamem
 SESTRA Hočeš videti
 PUNCA Ne
 SESTRA Pa hočeš
*(Sestra odpne lakasto krilce, da pade na tla, in
 stoji v mrežastih nogavicah, pripetih na pas.)*
 PUNCA Zgledaš kot kurba
 SESTRA Moškim je všeč
 PUNCA Saj ravno zato
 Imaš na sebi tudi tisti prozorni modrček
 SESTRA Ja
(Sestra si odpne bluzo)
 PUNCA Daj nehaj
 SESTRA Tudi ti si ga danes imela na sebi
 PUNCA Ja
 SESTRA Ja točno
 PUNCA Kam greš
 SESTRA Ni treba da veš
 PUNCA Ne seveda
(kratek premor)
 Se boš s kom dobila
 SESTRA Seveda se bom
 PUNCA Z moškim
 SESTRA Seveda
 PUNCA Počneta
(kratek premor)
 ja če
 ja počneta grde stvari
 SESTRA Ni treba da veš
 PUNCA Kje se dobita
 SESTRA Prišel bo po mene
 PUNCA Ima avto
 SESTRA Ja
 PUNCA Počneta grde stvari v njegovem avtu
 SESTRA Zdaj pa že nehaj spraševati
(Sestra pobere krilo in ga zapne.)
 PUNCA Po mojem delata grde stvari
 SESTRA Morda
 PUNCA V njegovem avtu
 SESTRA Ne razmišljaj o tem
(Sestra si zapne bluzo.)
 Grem
 PUNCA Ja
 SESTRA Lepo se imej
*(Sestra gre, se nenadoma ustavi in gleda Starejšo
 sestro, ki ji prihaja nasproti in ki gre naprej
 proti Ženski, ki opazi, da prihaja, a se dela, ko*

*da ni nič, in ki gre, potem ko Sestra odide, stran
 od slike in Starejše sestre.)*
 STAREJŠA SESTRA (za Žensko)
 Ampak mama
 morali bi obiskati mamo
 Tebe pa od nikoder
 ŽENSKA (se ustavi in obrne proti Starejši sestri.)
 Ne
 STAREJŠA SESTRA Zmenili sva se da se
 dobiva
 ja v bolnišnici
 obiskati bi jo morali
*(Ženska gre k sliki punce na zofi, kot da ne bi
 opazila, da Starejša sestra govori z njo, in začne
 slikati črne mrežaste nogavice na puncici.)*
 Zmenili sva se
 Danes
 Da greva danes k njej
 Ti in jaz
 Saj sva ja sestri
 Saj sva ja njeni hčerki
 Edino kar ima v življenju
(kratek premor)
 Večkrat sem bila tam
 in jo obiskala
 ti pa
 ja dolgo je že kar si bila tam
 Tudi ti moraš iti
 res
 zaradi mame
 Saj je ja bolna
 lahko umre
 zakaj je ne maraš
 zakaj je nikoli nisi marala
 ampak zdaj
 zdaj ko je mama bolna
(kratek premor)
 ja se ne moreš pobotati z njo
 moraš se
(kratek premor)
 preden bo prepozno
*(Ženska se vrne k sliki in jo gleda, potem se
 obrne, gleda naokrog in obstane, ko vidi, da gre
 proti njej Stari oče.)*
 ŽENSKA Ampak oče
 lepo te je spet videti
 Tako poredkoma te vidim

STARI OČE Ja saj veš
 Nisem zdrav
 najraje se držim doma
 ŽENSKA Dom pa tak
(se prekine)
 STARI OČE Dovolj dober je
 ŽENSKA Ja nikoli se nisi pritoževal
 STARI OČE Ne pomaga se pritoževati
(premor)
 Ti si v redu
 ŽENSKA Ja
 moram reči
(premor)
 STARI OČE Pa ti in on
 ja ne živita spet skupaj
 ŽENSKA Ne
 Najbolje se počutim sama
 STARI OČE Pogosto bo že res tako
 ja
 ŽENSKA Ja ti boš že vedel
 STARI OČE Bi rekel da
 ŽENSKA Ja
(Stari oče povesi pogled, se nekako sesede vase in odide. Ženska odloži čopič. Premor. Starejša sestra in Ženska se pogledata. Dolg premor.)
 STAREJŠA SESTRA *(obotavlja)*
 No
 ja ko je bil oče živ
 ja dokler je bil živ
 ja si ga obiskovala
 Ampak tako je bilo pač
 ti in oče
 pa jaz in mama
 Ampak zakaj se je tako končalo
 ŽENSKA Mama me ni nikoli marala
 STAREJŠA SESTRA Ti je nisi marala
 Saj vedno praviš
 ŽENSKA Če je pa res
 STAREJŠA SESTRA Ni res
 Imela te je rada
 In razen tega
 ja
 ja zdaj je stara
 vsak hip lahko umre
 ŽENSKA Mama me ni nikoli imela rada
 Jaz sem jo imela rada
 vse življenje sem jo imela rada
 vse odkar sem se rodila

sem jo imela rada rada
 in naredila sem vse kar sem mogla
 da bi me imela rada
 Vse
 Jaz
 Ja
 Vse sem naredila
(kratek premor)
 Pa me ni imela rada
 In tako
 ja
 ja ko je bilo vsega dosti
 ja sem jo nehala imeti rada
 STAREJŠA SESTRA In si jo nehala obiskovati
 ŽENSKA Ja
 STAREJŠA SESTRA Veliko let je minilo
 ko sta se komaj videli
 ŽENSKA Nisem je hotela videti
 STAREJŠA SESTRA K očetu pa si hodila na
 obisk
 ŽENSKA Ja ja
 ja oče in jaz
 ja
 ja on ni imel nobenega drugega
 Sedel je v svoji sobici
 v tistem domu za stare mornarje
 sedel je sam
 skoraj ničesar ni imel
 sedel je tam in si zvijal cigarete
 hodil v tisto žalostno kavarno
 popil nekaj kozarcev piva
 se vračal v svojo sobico
 Samo jaz sem hodila k njemu na obisk
 STAREJŠA SESTRA Nisem ga mogla gledati
 kako sedi
 Ščetinasto brado
 smrad po cigaretah
 skoraj nikoli se ni umil
(se na kratko posmeji)
 umil niti sebe
 pomil niti sobice
 Pa tisti njegovi rumenorjavi prsti
 Ves čas je zvijal cigarete
 In če je kaj rekel
 ja je govoril ves čas isto
 govoril isto o različnih ladjah
 na katerih je bil
 in govoril nekaj

nekaj da se bo danes dobil s tem ali s tem
s katerim sta bila skupaj na ladji
enkrat nekoč

ŽENSKA Ja

STAREJŠA SESTRA Hodil je s kurbami

Sem prepričana

ŽENSKA Bil je tvoj oče

STAREJŠA SESTRA Gotovo

ŽENSKA Ja ne verjameš

STAREJŠA SESTRA Gotovo je bil moj oče

ŽENSKA Saj si mu vendar podobna

STAREJŠA SESTRA Mogoče malo

(kratek premor)

Ne greš z mano k mami

ŽENSKA Ne

STAREJŠA SESTRA Ampak res je

hudo je z njo

klicali so iz bolnišnice

ona

ja

ja prosili so me naj pridem

Moraš zraven

ŽENSKA Ne mara me

Najbolje bo

zanjo

da ne grem

STAREJŠA SESTRA Rada te ima

Ves čas sprašuje po tebi

Pogreša te

Dobro vem

In zdaj

(kratek premor)

ja

ja še žal ti bo

če zdaj umre

ja

ja dobro vem

Zaradi sebe moraš k njej

Rada te ima

Vedno te je

Samo ne razumeš prav

ŽENSKA To si povedala že prej

STAREJŠA SESTRA Če je pa res

ŽENSKA Nikoli ni

STAREJŠA SESTRA *(jo prekine)*

Ne nehaj že s tem

Zdaj ni čas za to

Morava tja

Klicali so iz bolnišnice

mama je slaba

morava k njej

bova kar stali takole

Jaz moram tja

v vsakem primeru

In ti moraš tja

Obe morava tja

Njeni hčerki sva

Samo naju ima še

Sama je

Umrla bo

Morava

ŽENSKA Jaz ne grem

Ne morem

STAREJŠA SESTRA Pa moraš

ŽENSKA Zapustila me je

In jaz sem zapustila njo

STAREJŠA SESTRA To si povedala prevečkrat

In mama

(obotavlja)

ja kaj pa naj bi naredila

nič drugega ni mogla

ŽENSKA Ne

morda ne

Kar pojdi

Ti moraš tja

Ona

(se prekine)

STAREJŠA SESTRA Ne razumem te

ŽENSKA No pojdi že

STAREJŠA SESTRA No prav

(kratek premor)

Ampak ti bo še žal

Dobro vem

Ne veš kaj delaš

Ampak tako si se odločila

*(Starejša sestra odide. Ženska stopi k sliki
punce na zofi, gleda jo, obrne se in zagleda
Mater, oblečeno v krilo in bluzo, za njo gre
Stric.)*

STRIC Kako si lepa

MATI Se ti zdi

STRIC Ja zelo lepa

MATI Hvala lepa

STRIC Tako si lepa

da me

ja me

(Stric objame Mater od zadaj in jo pritisne obse, poljublja jo po licih, ona se obrne, dolgo se poljubljata.)
 Tako sem
 Ima me
 Ne bi
 ja
 zdaj
 ja takoj
 MATI Ne moreva
(se prekine)
 lahko kdo
(se prekine)
 STRIC Ni ju doma
 Dajva
 Tukaj
 Na tleh
 MATI Ne
 STRIC Ja dajva
(Stric jo prime za prsi, najprej čez bluzo, potem gre z rokami podnjo.)
 Zdaj
 Hočem te
 Zdaj
 Takoj
 MATI Kaj pa če
 STRIC Nikogar ni doma
(kratek premor)
 Lahko pa bi
 ja
 lahko greva na stranišče
 MATI Morda
(Stric jo poljublja. Mati se mu izvije.)
 Ne ne moreva
 Dopoldne je
 Ne zdaj
 STRIC Ampak
 MATI *(kot da bi bila stroga z otrokom)*
 Ne ne
 Kasneje
 Ne zdaj
 STRIC *(rahlo zmedeno)*
 Pa ne
(premor)
 Se bo kmalu vrnil
 MATI Mislim da
 Morda pa ne
(kratek premor)

Ravnokar je poslal razglednico
 STRIC Ja iz bog ve katerega mesta
 MATI Ja ne spomnim se
 STRIC Dolgo je že ko je bil zadnjič doma
 MATI Nekaj let
 ne ne tako dolgo
 jaz
(se kratko posmeji)
 ne ne spomnim se
(Mati poljubi Strica na lice.)
 STRIC Ampak kmalu bo doma
 MATI Ja saj mora
 STRIC Kaj pa potem
 MATI Sanja se mi ne
(kratek premor)
 Ko le ne bi bil njegov brat
 Tako je vse veliko težje
 STRIC Ampak sem
 tako da
 ja tukaj ni kaj
 ostalo bo tako
(premor)
 MATI Ja
(premor)
 naj mu napišem
 ja o naju
 STRIC Ne ne smeš
 Ne moreš
 Ne to ne
 To
(se prekine)
 Ne
(Premor. Punca vstane z sofe, kjer je sedela ves čas, in stopi naprej.)
 MATI *(Punci)*
 Nisi v šoli
 PUNCA Nimamo je
 saj sem že rekla
 saj sem ti že povedala
 STRIC *(Punci)*
 Ja živjo
 PUNCA Živjo
 MATI Kaj pa boš potem počela danes
 PUNCA Ne vem
 MATI Menda ne špricaš
 PUNCA Zakaj si taka
 Povedala sem že da nimam šole
 Zgodi se pač da nimam šole

MATI Ja nisem mislila tako

(kratek premor)

in razen tega

ja če pomislim

ja res si rekla

res si rekla da danes nimaš šole

(se kratko posmeji)

Ničesar si ne zapomnim

ampak

ja

STRIC Ja res je povedala

Spomnim se

Res je rekla da danes nima šole

drži

PUNCA Šla bom ven

ven

v mesto grem

MATI Kar daj

Pa Sestra

PUNCA Ja v službi je še

(Mati in Stric sedeta na kavč, Punca stopi do

Ženske in se postavi obnjo. Precej dolg premor.

Stric objame Mater čez rame. Premor.)

MATI Ampak zakaj ne piše

ja pisem

mislim

ali pokliče

Samo te razglednice

STRIC Tak je pač vedno bil

MATI Vedno

STRIC Ja

MATI Ja ti ga pač poznaš bolje

od mene

STRIC Poznam no ja

MATI No skupaj sta odraščala

ti in on

STRIC Ja pa sva res

Ne morem reči da ne

MATI Nikoli pa se nista dobro razumela

STRIC Ne

(premor)

MATI Bratje pogosto pač niso

ja niso posebej dobri prijatelji

STRIC Bo že držalo

(premor)

Kako dolgo je odkar se ti je zadnjič oglasil

MATI Ne bi vedela

STRIC Gotovo bo poslal razglednico

kmalu

boš videla

MATI Ja

STRIC In nekega dne bo tudi poklical

MATI Seveda bo

(se kratko posmeji)

STRIC Ja tako je to

za mornarja

Veš

ja ne smeš preveč misliti

na tiste ki so ostali doma

lahko boli

tisti ki preveč mislijo na ženo in otroke

ne morejo na morje

ne morejo spati

sedijo in boljčijo

v valove

na morju

ne znajdejo se

začnejo popivati

ustrašijo se

da bi bili sami

da bodo znoreli

in skočili v morje

ja pogosto se zgodi

MATI Ne govori

STRIC Ja se zgodi

Ni tako neobičajno

V temni noči

ko ladja reže in reže valove

čez črno morje

pod črnim nebom

gredo ven

in stojijo v temi

in se oklepajo ograje

In med njim ki tam stoji

in prostrano temo

je samo ograja

nekaj železnih zvarjenih cevi

pobarvanih belo

le tu pa tam rahlo zarjavelih

MATI Ne govori

Raje misli na naju

na mene

STRIC In motor ki rohni in rohni

MATI *(nadaljuje)*

misli na naju ki sediva doma

ja na naju
kaj pa midva
tudi nama ni tako lahko

STRIC Ne

Ampak on mora
ja poskušam samo povedati da on
ja ne more misliti preveč ne tebe
tako je pač če si mornar
če si na vseh morjih sveta
če moraš tam živeti
če moraš delati
In če potem prideš domov
k ženi
k otrokom
k hčerkam

MATI Potem ko je imel

žensko v vsakem pristanišču

STRIC Ja

MATI Se ti zdi

STRIC Bo že držalo

MATI Si prepričan

STRIC Pravijo

da je tako

MATI Kaj pa bo z mano

STRIC S tabo

MATI Ja

ja medtem ko on
ja v vsakem pristanišču
jaz sedim doma
in skušam vzgajati hčerki
kot najbolje znam
on pa medtem naprej z
ja z

(se prekinje)

STRIC Ne smeš razmišljati

Ne moreš misliti na

Veliko stvari v življenju ne smeš videti

In na veliko stvari v življenju

ne smeš pomisliti

če hočeš preživeti

MATI Ne morem da ne bi

STRIC Ne

MATI Ne uspeva mi

In jaz

mar nisem lepa ženska

(se posmeji in se pobaha)

privlačna

samo poglej

ja čeprav imam skoraj odrasli hčerki

sem no

ja kar

kar privlačna

STRIC To pa

MATI Ampak glej

STRIC Ja

MATI Ni res

STRIC Je

MATI In potem naj zapravljam

STRIC Saj vendar paziš na svoji hčerki

MATI Saj sta že skoraj odrasli

STRIC Lepi hčerki

imaš

MATI Se ti zdi

STRIC Ja

MATI Ja

(premor)

STRIC In on pošilja denar

MATI Vsak mesec pride denar

STRIC Potem se imaš pa čisto *(se prekinje)*

MATI Nimam se posebno

STRIC Kdo pa se že

MATI Ne prav imaš

STRIC Ja

(premor)

MATI Ti se imaš dobro

STRIC Kar gre

MATI S tabo je

kot

STRIC *(vskoči)*

Ja

(Stric jo objame, poljublja, uležeta se na zofa, ležita in se objemata. Kratek premor. Ženska vidi, da prihaja Stari oče, gre mu naproti.)

ŽENSKA Oče

Lepo te je videti

Kako pa zgledaš

Moral bi ja

(se prekinje)

Ne nič ne bom rekla

Lepo te je videti

Lepo da si prišel

STARI OČE Ja hvala da si poklicala

in prosila da naj pridem

ŽENSKA Tako redko se zgodi

da se vidiva

STARI OČE Ja

prav imaš

(Vstopi moški. Stari oče gre stran od Ženske, zavzame položaj, povesi pogled.)

MOŠKI *(Ženski)*

Govoriti moram s tabo

ŽENSKA Govorjenje nič ne pomaga

MOŠKI Potrebujem te

ŽENSKA Nič ne pomaga

Pogovarjala sva se in pogovarjala

(kratek premor)

nič več se ne da povedati

MOŠKI Se ne bi pogovorila z mano

ŽENSKA Nič več se ne da povedati

MOŠKI Ne

ŽENSKA Vse je povedano

MOŠKI Ampak

ŽENSKA Nič več se ne da povedati

MOŠKI Kaj pa sem naredil narobe

ŽENSKA Saj ni to

MOŠKI Kaj pa potem

(kratek premor)

Ko sem odrasčal

ŽENSKA *(ga prekine)*

Ja to sem slišala

Velikokrat si že povedal

MOŠKI Bi rada da grem

(Ženska skomigne z rameni. Premor.)

ŽENSKA Nič nisi naredil narobe

MOŠKI Pa nočeš biti več z mano

ŽENSKA Ne

Rada bi bila sama

(Moški odide. Precej dolg premor. Ženska in Stari oče se gledata v zadregi, on povesi pogled, stoji povsem otrpel, s pogledom, fiksiranim v tla.)

Ne

(premor)

Vsi ki so bili tam

Vse kar se je zgodilo

(Ženska stopi do Starega očeta in ga poboža po obrazu.)

Oče

Dragi oče

Nisi se tako postaral

Sedel si tam v domu za mornarje

dopoldne hodil ven

spil nekaj kozarcev piva

šel spet domov

Dnevi so tekli

nekaj let

se je nabralo

in potem te ni bilo več

Dragi oče

(premor)

In jaz sem te obiskovala

v tvoji sobici

v domu za mornarje

(Stari oče odide, Mati vstane s kavča, gre na sprednji del odra, zavzame položaj, težo telesa prenese na eno nogo, Stric vstane, stopi k Mami, ji odpne bluzo, jo sleče, sleče si snajco, stopi za Mater, jo objame, najprej okrog trebuha, potem prsi, ljubkuje jih, ona se nasloni nanj, poljubljata se. Ženska ju gleda, vedno bolj je v zadregi, v obraz je vedno bolj podobna otroku, Punca gleda Žensko, tudi ona je v zadregi, hihita se, potem se obe obrneta, a sta radovedni, zato spet pogledata nazaj, ne vesta povsem, kaj naj počneta, Stric prižema Mater nase, dolgo jo poljublja, potem ji odpne krilo, ki zdrsne na tla, Mati stoji v rvavih hlačnih nogavicah, Stric ji z obema rokama gnete zadnjico, uležeta se na tla, uleže se nanjo.)

MATI *(zadighano)*

Ampak ne

Ne vem če

Ja hčerki

STRIC Ni ju doma

MATI *(se izvije)*

Lahko kdo pride

(Stric se spet uleže nanjo, jo poljublja, potem zelo počasi pride Oče, ustavi se, gleda Mater in Strica. Zelo dolg premor. Mati počasi sede, prestrašena, Očetu.)

Si prišel

(premor)

ja domov ja zdaj

(premor)

potem pa

(Se prekine. Oče stoji mirno in gleda Mater, ki vstane, medtem ko Stric naprej sedi na tleh. Oče ju gleda, potem se obrne.)

Ampak

(premor)

si ti

ali
ti
jaz
si tukaj
Ampak
(*Oče počasi odhaja, Stric vstane, Mati gleda za Očetom.*)

Ampak
Ja
Ne razumem
(*premor*)

Boš spet kar šel
(*Oče odide. Za njim.*)
Saj si komaj prišel
tako nepričakovano
(*Stric zapenja smajco.*)
Saj nisem vedela
Ampak
Ti

ŽENSKA (*stoji povsem mirno*)

Oče
Tako dolgo te nisem videla
Od kod prihajaš

PUNCA Nikar spet ne odhajaj
ne smeš zdaj spet v trenutku
Oče

Vrni se

ŽENSKA Ne hodi

Čakala sem te
Neumno je

PUNCA Ne smeš kar tako stran

ŽENSKA Oče

Kje si
Ničesar ne reci
(*Precej dolg premor. Ženska stopi malo naprej, pogleda Mater in Strica, ki stojita in se nerazumevajoče gledata. Premor.*)

STRIC Tako ne gre

MATI Ne more biti res

STRIC Kar na lepem se je pokazal

MATI Ne moreš verjeti

Tako ne gre
Neumno je
(*Se posmeji.*)

STRIC Prišel je

Tamle je stal
Kar tako
Ravnokar

Zgodilo se je ravnokar

MATI Take stvari se ne zgodijo

STRIC Mar ni bil

ja na ladji
daleč stran v kdo ve katerem mestu

MATI Bil

(*Mati in Stric se dolgo gledata, potem se zasmejita, potem odideta, najprej Mati, za njo Stric, hkrati vstopi Stari oče.*)

ŽENSKA In nikoli več se ni vrnil

Oče se ni nikoli vrnil

Pošiljal je pisma

(*Stari oče gre k Ženski*)

prosil da bi me videl

mojo sestro

(*Staremu očetu*)

Oče

Kar šel si

STARI OČE Moral sem pač

ŽENSKA Nikoli več nisi videl Mame

STARI OČE Saj nisem mogel

Nikoli več je nisem hotel

Ne po tem

In nikoli je nisem videl

ŽENSKA Nikoli se nista ločila

STARI OČE Nisem je hotel videti

ŽENSKA Ampak nikoli

STARI OČE Nikoli več je nisem hotel videti

In nikoli več je nisem videl

ŽENSKA Mama je zdaj stara

Umrla bo

STARI OČE Nikoli več je nisem hotel videti

(*Mati vstopi, oblečena v krilo in bluzo, ustavi se, kot da bi čakala, da bo kdo prišel, a ni nikogar, razočarana je, zavzame pozicijo, zatopljena v misli, čez nekaj časa pride Stric. Stari oče odide. Precej dolg premor.*)

STAREJŠA SESTRA (*vstopi*)

Zdaj je konec

Mama je umrla

Umrla je ponoči

ŽENSKA Mama je umrla

STAREJŠA SESTRA Umrla je ponoči

ŽENSKA Mrtva je

STAREJŠA SESTRA Saj ni prišlo tako

nepričakovano

bila je vendar dolgo bolna

ŽENSKA Ne
STAREJŠA SESTRA Ampak zdaj je konec
ŽENSKA Si bila tam
STAREJŠA SESTRA Ja

ali
ja poklicali so
in šla sem kakor hitro se je dalo

ŽENSKA Si govorila z njo
STAREJŠA SESTRA Ne

ni mogla govoriti
samo ležala je
ničesar rekla
samo ležala

ŽENSKA A tako
STAREJŠA SESTRA Zdaj je mrtva

In medve morava
ŽENSKA *(nadaljuje)*

poskrbeti za pogreb
STAREJŠA SESTRA Mislim da res
ŽENSKA Ja

*(Starejša sestra odide, Ženska pogleda Mater,
ki gre k Stricu in se nasloni nanj, Stric jo
objame, pritisne k sebi. Ženska pogleda stran.
Sama sebi.)*

Tu
Zdaj
Ravno zdaj
Ravno tu
(kratek premor)
In tu
(kratek premor)
tukaj bomo
dolgo dolgo

PUNCA zelo dolgo

ŽENSKA neverjetno dolgo
(kratek premor)
ali morda ne
mogoče pa ne bomo tukaj
(kratek premor)
ampak povsem neke drugje
kjer bo popolnoma drugače
(kratek premor)
Ne vem

PUNCA Ničesar ne vem

ŽENSKA Tega ne vem
drugega ne
Ničesar ne

PUNCA Ničesar
ŽENSKA Ničesar na tem svetu
Ničesar
(kratek premor)

A moralo bi biti tiho
v pesmi
(razmišlja)
ja v pesmi
tiho

PUNCA tako tiho
ŽENSKA Tako tiho kot stari časi

(kratek premor)
In potem naj izgine
potem naj pride
naj postane
naj ostane tam
naj postane
naj postane tam
naj postane tam
in potem
*(Se prekine. Ženska pogleda gor, vzame čopič,
stopi k sliki punce na zofi in križem kražem
prebarva s črno.)*
Ne znam slikati
In ne bom več slikala
(premor)
Zato bo punca na zofi zdaj izginila
(Punca se usede v kot zofe, noge prižme k sebi.)
Ne znam razslikati stvari
(čisto kratek premor)
samo naslikati
In zato ne znam slikati
*(Čisto kratek premor. Ženska gre stran od slike,
Moški ji gre naproti, ona njemu.)*

MOŠKI Lepo te je spet videti

ŽENSKA Ja
(kratek premor)
mislila sem samo
ja da bi bilo lepo da se dobiva
Zato sem poklicala
Tako dolgo je od zadnjič

MOŠKI Ja dolgo
ŽENSKA Ni se ti treba

ja dobiti z mano
ja če nočeš
tako
MOŠKI Zdaj se imam dobro

ŽENSKA Ja
 MOŠKI Dobro se imava
 ona in jaz
 ŽENSKA Ti in ona
 ja ona
 ja tvoja nova ženska
 se imata dobro
 MOŠKI Ja
 (premor)
 Kaj pa ti
 ŽENSKA Mama je mrtva
 MOŠKI Ja slišal sem
 ŽENSKA Lepo te je spet videti
 MOŠKI Ja lepo te je bilo videti
 (Ženska in Moški se gledata, potem gresta
 vsaksebi.)
 ŽENSKA (za Moškim, ki odhaja)
 Ne hodi no
 Ker potem
 (kratek premor)
 ker potem
 ja bom spet ostala čisto sama
 ob jutrih
 zakaj bi potem sploh vstala
 PUNCA Tako sem sama
 tako sama da sem brez obraza
 ŽENSKA Jaz nimam obraza
 Jaz ne vidim
 ničesar ni v meni
 da bi lahko videla
 Jaz nimam
 (se prekine)
 PUNCA Ne maram hoditi ven
 ŽENSKA In nikogar drugega ni tam
 samo
 (se kratko zasmeji)

samo jaz
 in kaj je to
 Nekdo ki tu sedi
 PUNCA Jaz nisem nič
 samo nekdo ki tu sedi
 ŽENSKA (za Moškim, ki je odšel)
 Ne ne odhajaj
 Ne
 ker potem
 (Se prekine. Premor.)
 Ne nič
 Ne znam ničesar drugega
 Ničesar drugega nisem počela
 Ne slikam več
 SESTRA (Vstopi, na sebi ima mrežaste nogavice,
 lakasto krilce, škornje z visokimi petkami.)
 Jaz grem
 PUNCA Kam greš
 SESTRA Ven
 PUNCA Ampak kam
 SESTRA Moraš vedeti
 PUNCA Ne
 (premor)
 Ja kar pojdi
 kaj čakaš
 SESTRA Pomislila sem samo da ti povem
 PUNCA Ja hvala lepa
 SESTRA Veš kje je mama
 PUNCA Nimam pojma
 SESTRA Veš kdaj je šla ven
 PUNCA Ne
 SESTRA No prav
 PUNCA Kar pojdi
 SESTRA Ja grem
 (Ženska se usede v desni kot zofe in prižme noge
 obse. Punca in Ženska se gledata.)

Nina Ivanikin,
Minca Lorenci

Prevod dramskega
teksta *Punca na Zofi*
je bil objavljen s
finančno podporo
NORLA-a.

N O R L A

➔ Dekleta, pri katerih se ne razvije občutje prave sprejetosti in so tako glede na svojo žensko in splošno človeško vrednost nesamozavestne in negotove, vidijo včasih v spolnosti nadomestek za čustva, ki si jih tako želijo. S površnimi, neselektivnimi odnosi s fanti in pogostimi menjavami partnerjev si ustvarjajo utvaro, da so ljubljene. Ta obliž na rani samospoštovanja pa ne more prikriti vrzeli v njihovi sposobnosti za navezovanje trdnih, globokih in trajnejših čustvenih odnosov. Veliko raziskav spolnega in partnerskega vedenja žensk, ki so odrasčale brez ustreznega očetovskega lika, kaže, da so te ženske bolj dovzetne za različne motnje pri doživljanju spolnosti, da si večkrat neustrezno izberejo partnerja, da so pogostejše erotično razočarana, da

imajo na splošno nižji prag za doživljanje frustracij v odnosih z drugim spolom. Zdrav razvoj spolnosti pri deklicah pospešuje oče s tem, da daje hčerki možnosti za zaupanje v njegov spol in za zadovoljstvo s svojim spolom.

Razen pri oblikovanju spolnosti imajo dekleta, ki so v razvoju prikrajšana za ustrezen očetov lik, težave tudi pri socialnem vedenju. Dekleta, ki so odrasčala predvsem ob ženskih vzgojnih vplivih, pogosto težje obvladujejo afekte, njihova agresivnost pa se pogosto obrne navznoter, prosti njim samim. To se kaže bodisi v nagnjenosti k depresiji in samooboževanju ali v bolj ali manj izrazitem samokaznovalnem vedenju.

Drama *Punca na zofi* pred nas postavlja žensko, ki se bliža srednjim letom

in poskuša narisati svoj portret. Razide se s partnerjem in se sooča in pripravlja na neizbežno smrt svoje matere, tako da se pogovarja z odraslo sestro in mrtvim očetom o preteklosti. Zazrta je v svojo mlajšo podobo, v punco na zofi. Ženska bolj živi svoje ustvarjalno življenje kot pa svoje privatno življenje. Vse nerazrešene konflikte iz privatnega življenja prelije v svoje ustvarjanje. Nenehno se sooča z dvomom v kvaliteto svojega ustvarjanja. Ženska je umetnica, ki se je za ceno umetnosti pripravljena odpovedati privatni sreči, ki je pripravljena razgaliti svojo intimo v umetniške namene. Njeno obračunavanje z lastno preteklostjo, z lastnimi bolečinami in strahovi postane tako le še eden izmed njenih umetniških projektov. V svojem

umetniškem projektu ne najde več prostora niti za partnerja, saj je meja med njenim privatnim življenjem in umetniškim projektom vedno težje določljiva.

Njeno privatno življenje ima smisel le še znotraj njenega umetniškega projekta.

Ženska je ena tistih Fossejevih oseb, ki se ne more spopasti s svojim vsakdanjikom. Še več, pred zunanjim svetom se prostovoljno zapira ter beži v svojo samoto, v svoje spomine in v svojo umetnost. Ne more in ne zmore se realizirati ali osmisliti kot družbena (družinska) oseba niti s pomočjo svoje profesionalne funkcije – umetniškega ustvarjanja. Njena edina identiteta tako postane njena nedejavnost, pasivnost, njen večni dvom, ki jo v celoti pogoltne in ji hkrati daje zagon za umetniško ustvarjanje.

Pomanjkanje kreativnega impulza, popolna blokada samoizražanja in nezmožnost, da bi se prebila preko dobesednega ter se dokopala do globljega vpogleda vase in osebne resnice postanejo razlog za umetniško krizo. S tem ko se ženska ne more in noče prepustiti, razkriti in predati drugi osebi v nobenem razmerju, se zdi, da dilema drame postaja univerzalna. V tišine dialoga se prikrade zavedanje o neizrečenem, zavedanje o nezmožnosti osebne potrditve, ne glede na to, kolikokrat je izrečena beseda »ja«. V *Punci na zofi* osebe neprestano odgovarjajo z »ja«, ki zelo redko pomeni pritrditev. Neškodljiva navada odgovarjati z »ja« v dialogu povzroča protislovja in ovire. Večkrat kot se ponovi, močnejše sugerira neizgovorjeno. Fossejevi kratki in skopi stavki so

nabiti z nečim močnim, tako da nosijo pod svojim površjem vse tisto, kar je sicer nemogoče izreči. Zaradi svoje posebnosti, da zavrže vse nepotrebno, Fosseja označujejo celo kot poseben žanr. V svojih igrah je zavrgel toliko, da osebe večinoma nimajo niti imen. Poleg tega zavrže toliko replik, da mora vedno znova uporabljati ene in iste. Njegovi liki uporabljajo zelo malo besed, tiste pa kar naprej ponavljajo in s tem ustvarjajo skorajda hipnotičen učinek.

Tudi *Punca na zofi* je, tako kot ostala Fossejeva dramska besedila, jezikovno zelo vsakdanje in po izbiri besed enostavno besedilo, zapisano brez pik in vejic, v lomljenih vrsticah. Pomemben formalni sestavni del Fossejevega jezika niso le lomljene vrstice, ki »odpirajo« jeziki

besed s kratkimi predahi, nenadnimi prekinitvami ali z bliskovitimi menjavami teme, temveč tudi pavze. Pojavljajo se v vseh mogočih različicah – didaskalijske narekujejo dolge, zelo dolge in kratke pavze, včasih pa preprosto samo pavze. Z njimi nastane čisti vakuum, za nekaj časa ne zastane samo pogovor, temveč vsa situacija. Fossejevi liki se večinoma zavedajo tišin. Prelomi vrstic, ki so ena od zanesljivih in vedno ponavljajočih se značilnosti njegovih iger, postanejo pavze za premislek, tudi pavze negotovosti, neogljenosti ali celo tesnoba znamenja prekinitve in novega začetka mišljenja. Fossejeve pavze delujejo kot ritmični elementi, ki bistveno določajo glasbeno strukturo njegovih iger, zaradi katere njegovi teksti postanejo kot pesnitve brez rim.

Dialog otežuje dejstvo, da osebe ne zmorejo govoriti med sabo, zato replike pogosto spominjajo na niz vzporednih, prepletenih monologov. Replike zaznamujeta enostavno besedišče in slovnica, podobno kot pri Beckettu, poleg tega pa so polne ponovitev, premorov, prelomov, zaradi česar dajejo vtis monotonosti in staccata. Zato pogovori in problemi dramskih likov niso nič bolj preprosti, nasprotno – bolj preprosto ko zvenijo njihove izjave, bolj temeljne, bolj eksistencialne narave so.

Navidez preprosta zgodba *Punce na zofi*, kjer zunanjega dogajanja skoraj ni, kjer je vse, kar se zgodi, zdenje na zofi in samospraševanje o kvaliteti umetniškega ustvarjanja, je kompleksna drama o osamljenosti in samoti, o krhkosti medsebojnih odnosov,

ki zaznamujejo življenje posameznih oseb. Kot rad pove avtor sam, *Punca na zofi* pred nas postavlja »preproste ljudi v ne preveč preprostem svetu«.

Viri

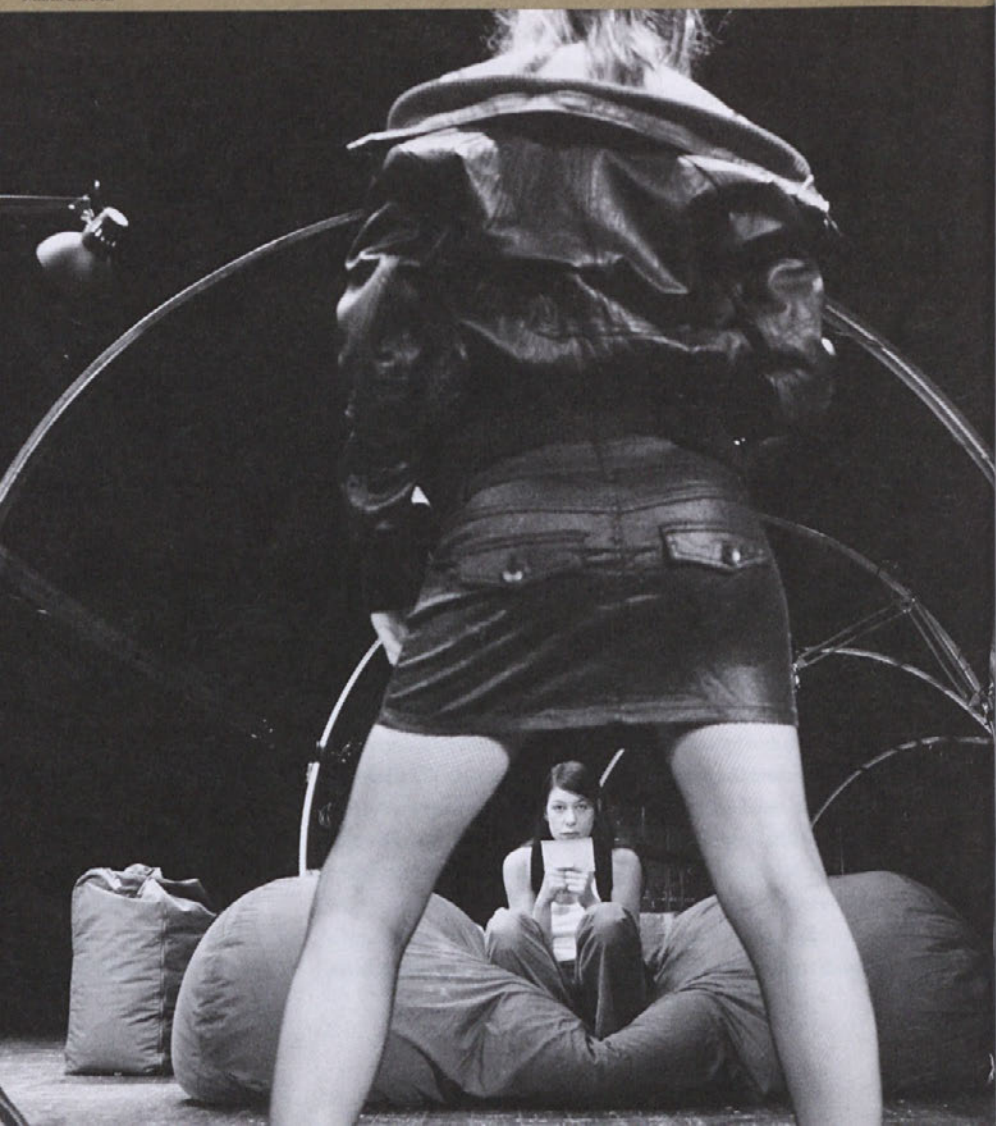
Gledališki list *Noč poje pesmi svoje*, SNG Drama Ljubljana, Mala drama, sezona 2002/2003, uprizoritev 8

Espen Stueland, *About Jon Fosse*, <http://www.literature2000.org/bergen/eng/jon/om-fosse.htm>

Knut Ove Arntzen, *Med tradicijo in invencijo: Mladi norveški dramatik*, Maska, letnik XVI, št. 5-6, 2001

Martina Žmuc - Tomori, *Klic po oletu*, Cankarjeva založba, Ljubljana 1988

Nina Ivanštin,
Minca Lorenci

Jon Fosse se je rodil 29. septembra 1959 v Haugesundu, zdaj živi v Bergnu.

Literarna veda ga uvršča med norveške postmoderniste. Je eden najživahnejših sodobnih evropskih dramatikov, njegove igre uprizarjajo po vsem svetu, prevedene so bile v več kot štirideset jezikov, na rodnem Norveškem pa je poleg Ibsena najpogostejše uprizarjani dramatik.

V glavnem piše v novonorveščini. Morda ne bo odveč, če povemo, da ima Norveška dve uradni norveščini: bokmål (dobesedno: knjižni jezik) in nynorsk (dobesedno: nova norveščina), vendar sta oba izraza zavajajoča, kajti oba jezika sta tako govorjena kot pisana in tudi po starosti ni tolikšne razlike, da bi bil

pridevnik nov upravičen. Spričo zapletenega jezikovnega vprašanja na Norveškem se tujci (pa včasih tudi Norvežani sami) pogosto sprašujejo, ali nista za ogromno državo in sorazmerno malo število prebivalcev dva uradna jezika kar malce prevelik luksuz.

Jon Fosse je debitaliral leta 1983 z romanom *Raudt, svart* (*Rdeče, črno*), leta 1986 je izdal pesniško zbirko *Engel med vatn i augene* (*Angel z vodo v očeh*), leta 1989 otroško knjigo *Uendelig seint* (*Neskončno pozno*) – zanj je dobil nagrado za novonorveško otroško literaturo. Tej nagradi sledi prava plejada drugih nagrad in priznanj, od katerih bomo nekatere našli v nadaljevanju.

Prvo gledališko igro *Og aldri skal vi skiljast* (*In midva nikdar ne bova se ločila*) je napisal leta 1994. Krstna izvedba se je zgodila v gledališču Den Nationale Scene v Bergnu. Igro *Namnet* (*Ime*) so posneli na filmski trak.

Z drugim priznanim norveškim piscem Janom Kjærstadom je leta 1994 ustanovil in uredoval zelo kakovostno revijo *Bøk*. V zvezi z imenom revije beremo leta 2006 v tedniku *Ny Tid* naslednje misli o knjižni jeseni oz. knjižni žetvi:

Če mislite, da jeseni mrgoli knjig zato, ker naj bi založbe z njimi zaslužile, se motite. Knjižna jesen ni slučajna. Knjige se izdajajo, ker se bo drevje obletelo. In listje odpada z vej, odkar ve, da bodo iz debela nastale knjige.

Brez dreves ni knjig. Če ni knjig, je dreves veliko. Zato sta Jan Kjerstad in Jon Fosse izdala zdaj nič več obstoječo revijo Bok: Kajti presečišče med én bok (= ena knjiga) in flere bøker (= več knjig) je bok. Knjiga si in v knjige se povrneš. (Bok pa pomeni hkrati tudi bukev; tu se tudi slovenska knjiga in bukev oz. bukva lepo ujemata, zato bi se slovenski prevod literarne revije mogel glasiti Bukev oz. Bukve. Op.: D. Č.)

Med letoma 1989 in 1993 je bil član Sveta za literaturo v Norveškem društvu pisateljev, bil je tudi član komisije za izbiro najboljšega esaja pri Norveškem svetu za kulturo.

Poleg romanov, novel, pesniških zbirk, esejev, knjig za otroke in filmskih scenarijev se v zadnjem

času posveča predvsem gledališkim igram.

Jon Fosse je v vseh svojih delih odličen portretist človekovega notranjega boja. Znak odličnosti si je zaslužil z lastno definicijo razmerja med obliko in vsebino literarnega dela:

Zame sta oblika in vsebina eno in isto. Kar imam povedati, povem z obliko, oblika pa nastaja s tem, kar pripovedujem.

V romanih in gledaliških igrah ne vrvi ravno junakov, junaki se bolj ali manj vrtijo okrog enega zgoščenega konflikta. Fossov paradoks se kaže v tem, da je ta konflikt težko opisljiv, a vendar bralcu in gledalcu na očeh. Vtis je, da se protagonisti na vse kriplje in pretege trudijo, da bi se ujeli, da bi se spoznali, da

bi hodili vstric. A dejanja kot da ne morejo pognati v tek, nič se ne izcimi, izčrpavajo se v obupnem, a jalovem poskusu, da bi preskočili vse preglobok in preširok sporazumevalni prepad. K tej podobi komunikacijske vrzeli silovito prispeva Fossov jezik. Tako enostaven je in tako presunljivo globok. Skladnja je oskubljen do obisti, ločil malodane ni, premori in zamolki tulijo. Upovedovalni tok je na videz pogosto nepovezan, misli se razvezujejo in prepletajo, se cefrajo, se fecljajo, pa spet pobezljajo – in tako v nedogled. S ponavljanjem besed in besednih zvez ter stavkov zadobi Fossova pisava himničen poprh in psalmičen oplesk. Vsakdanjik in izkušnja sveta se izrisujeta kot medčloveška za(s)trtost,

Kristijan Guček,
Aljoša Koltrak,
Mario Selih,
Barbara Vidovič,
Minca Lorenci,
Jagoda

trohnozna negibnost, lenobno lebdenje v času in prostoru. Najpomembneje se ne izreče, gledalec sam mora razvozlati zapletena razmerja, razgaljenost in ranljivost junakov za gledalca in bralca nista vedno lagodni. Fossov jezikovni postopek, ta oskubek, kakor da zna razkrivati vse skrivnosti tega sveta.

Jon Fosse je prejel številne nagrade in priznanja. Naštejmo jih samo nekaj: nagrada za novonorveško

otroško literaturo (1989), Ibsenova nagrada (1998), Nestroyeva nagrada (2000), 2003 postane Chevalier de l'ordre National du Mérite, je komtur reda Sv. Olava, častni član Društva norveških dramatikov, nordijska nagrada Švedske akademije (2007).

Na spletni strani se sam Fosse marca 2000 sprašuje:

Jon Fosse? Kdo je Jon Fosse? Jon Fosse ima v vsakem primeru tri razsežnosti: je običajen človek, javna oseba

in pisatelj. Običajen človek je kot večina drugih, z malim, bolj ali manj srečnim življenjem; javna oseba, ki jo poznaš in o kateri imaš zato nek vtis, ali pa je ne poznaš in zato o njej nimaš nobenega vtisa, pisatelj pa je nekaj, kar pripada sebi – to nekaj je mogoče prej aktivnost kot identiteta in se verjetno ne pokriva niti z običajnim človekom niti z Jonom Fossejem kot javno osebo. Ampak kdo sem potem, kdo bi utegnil biti Jon Fosse?

Nina Ivanišin

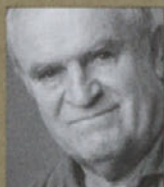
Študentka četrtega letnika AGRFT na oddelku za dramsko igro in umetniško besedo. Nastopila je v naslednjih študentskih vlogah: Maša (M. Zupančič Vladimir, 3. semester, režiserka Tatjana Peršuh), Liza (F. M. Dostojevski Odlomki iz Bratov Karamazovih, avtor dramatisacije Mile Korun, 4. semester, režiserka Tatjana Peršuh), Norec (W. Shakespeare Kralj Lear, 5. semester, režiserka Tatjana Peršuh), Dr. Mathilde von Zahnd (F. Durrenmatt Fiziki, 6. semester, režiserka Tatjana Peršuh). Trenutno pripravlja vlogo Susn (H. Achternbusch Susn, 7. semester, režiser Miha Golob). Nastopila je tudi v različnih vlogah akademijske B-produkcije: Punca (avtorski projekt Človek, ne jezi se, avtorica koncepta in režiserka Nika Leskovšek, 2006), Ygraine in Bellangere (M. Maeterlinck Tintagilesova smrt, režiser Juraj Hubinak, 2006), Punca (avtorski projekt Samo en grizljaj ... mi daj!, avtorica koncepta in režiserka Yulia Roschina, 2007). V drami SNG Maribor je nastopila v zboru žensk iz Argosa (Evripid Orest, režiser Hansgunther Heyme, sezona 2006/2007).

Nastopila je tudi v študentskih filmih: Bordo rdeča (scenarist in režiser Nejc Gazvoda, 3. letnik filmske in TV režije, 2007), Ne prva ne zadnja (scenarist in režiser Slobodan Maksimović, 4. letnik filmske in TV režije, 2007) ter v manjših vlogah v filmih Moj sin seksualni manijak (režiser Goran Vojnović) in Instalacija ljubezni (režiserka Maja Weis). Vloga Sestre v Fossejevi drami Punca na zofi je njena prva večja vloga na profesionalnem gledališkem odru.

Barbara Medvešček

Nagrada strokovne žirije za najboljšo igralko v sezoni 2006/2007 v skupnem projektu Za zaveso SLG Celje in NT RC.

Miro Podjed

Nagrada za najljubšega igralca v sezoni 2006/2007 po izboru gledalcev SLG Celje in bralcev ter poslušalcev NT RC v skupnem projektu Za zaveso.

Tjaša Železnik

Nagrada za najljubšo igralko v sezoni 2006/2007 po izboru gledalcev SLG Celje in bralcev ter poslušalcev NT RC v skupnem projektu Za zaveso.

Napovedujemo

Avtorski projekt Željka Vukmirice in igralcev SLG Celje

BORZA SLOVENSKIH KARAKTERJEV

(delovni naslov)

Krstna uprizoritev

REŽISER

Željko Vukmirica

Kako vidimo sebe in kako nas vidiijo drugi?
Vrhunski hrvaški gledališki igralec in režiser Željko Vukmirica bo z igralci SLG Celje raziskoval stereotipne lastnosti Slovencev, vse tisto, zaradi česar se zdimo smešni drugim in nenazadnje tudi sami sebi. Projekt bo temeljil na metodi »Chorus« (po Mariu Gonzalesu), ki izhaja iz commédie dell'arte, kar prinaša v slovenski gledališki prostor nekaj popolnoma novega in svežega.

Premiera februarja 2008

Gledališki list Slovenskega ljudskega gledališča Celje
Letnik 57, sezona 2007/2008, številka 3
Izdaja Slovensko ljudsko gledališče Celje.
Vse pravice pridržane.

Cena te številke je 2 €,
V skladu s 13. točko prvega odstavka 26. člena
Zakona o DDV davek ni obračunan.

Za izdajatelja Tina Kosi
Urednica Tatjana Doma
Fotograf Damjan Švarc
Oblikovalec Matjaž Tomažič/Kontrastika
Avtor fotomontaže na naslovnici Jasmin Talundžić
Tisk Grafika Gracer
Naklada 1.000 izvodov
Celje, Slovenija, november 2007

SLG Celje si pridržuje pravico do
spremembe programa.

**Igralci na fotografijah
ne kadijo tobačnih izdelkov.**

Sezona 2007/2008

REPERTOAR

Richard Bean

EVROFILIJA

Režiserka Boris Kobal

premiera 21. septembra 2007

Jon Fosse

PUNCA NA ZOFI

Režiserka Tijana Zinajić

premiera 30. novembra 2007

Avtorski projekt Željka Vukmirice

in igralcev SLG Celje

BORZA SLOVENSKIH KARAKTERJEV

Režiser Željko Vukmirica

premiera februarja 2008

Eugène Ionesco

STOLI

Režiser Miha Golob

premiera marca 2008

ODERPGODDROM

John Steinbeck

LJUDJE IN MIŠI

Režiser Samo M. Strelec

premiera maja 2008

in za otroke

Kajetan Kovič

MAČEK MURI

Avtorica dramatisacije Romana Ercegović

Režiser Matjaž Latin

Skladatelj Jerko Novak

premiera 6. oktobra 2007

Celje - skladišče

D-Per

97/2007/2008

5000023042,3

COBISS